PART TWO
DRAUGAS
Saturday, Feb. 22,
1958

MOKSLAS ★ MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS
DRAUGAS
šeštadienis 1958 m.
vasario 22

KELIONĖ Į TAMSIĄ NAKTĮ

Eugenijus O'Neill — didysis tragikas

DANUTĖ PAŠKEVIČIŪTĖ, Richmond Hill, N. Y.

Valkata, tapęs rašytoju

1910 metais vienoje iš baisiausių Buenos Aires uosto landynių dažnai lankydavosi jaunas, džentelmiškos išvaizdos amerikietis. Ta smuklė vadinosi "Jūrininkų operos" vardu, o jos savininkas storulis olandas, gerai suprasdamas mėnesiais jūromis plaukiojusių vyrų užgaidas, mokėjo sudaryti tokią atmosferą, kad galimą drąsiai teigti, jog tokių landynių vargu kur kitur pasaulyje galima buvo rasti. Ten susirinkdavo jūrininkai iš viso pasaulio: ir turkai, ir švedai, ir amerikiečiai... O tarp jų visų maišėsi Eugenijus O'Neill, tada dar visai ne rašytojas, o tik šiaip su savo šeima ir bendruomene nutraukęs tradicinus ryšius jaunuolis. Jo tėvas buvo tų laikų žinomas aktorius James O'Neill, o sūnus, deja, pašalintas iš Princetono universiteto, bastėsi toje laukinėje jūrininkų minioje Buenos Aires, vėliau plaukiojo laivais į Pietinę Afriką, Angliją ir, grįžęs New Yorkan, gyveno kituose tiek pat baisiuose užeigos namuose pas Jimmy the Priest.

Dažnai, pasigėręs "Jūrininkų operoje", jaunasis Eugenijus šaukdavo savininkui: "Duok man viskio, airių viskio!" Šis jo šauksmas nuskambėjo vėliau parašytoje dramoje "Ilgoji kelionė namo". O taip pat ir Jimmy the Priest užeiga neliko jo kūryboje be pėdsakų: iš čia kilo jo veikalas "Anna Christie", kuris yra žinomas ir populārus mūsų vaidintojų repertuare.

Apie šiuos laikus, kada Eugenijus O'Neill savyje dar nebuvo suradęs rašytojo, jo paties yra taip pasakyta: "... o aš, vadinamas džentelmenu, tikrumoje pavirtau į valkatą".

Bet kas gi privertė išviršiniai geros šeimos jaunuolį taip basty tis ir kas jį pastūmėjo į tokią baisią dr-ją? Atsakymas, nors ir painus, yra randamas jo gilio je, tik po mirties paskelbtoje dramoje "Ilgos dienos kelionė į naktį".

Eugenijus O'Neill — savos kūrybos kankinys

Šią dramą Eugenijus O'Neill pabaigė rašyti 1941 metais. Prieš mirdamas, jis prašė savo žmoną aktorę Carlottą Monterey O'Neill prižiūrėti, kad "Ilgos dienos kelionė į naktį" tebūtų vaidinama tik praslinkus 25 metams po jo mirties. Tačiau vėliau Eugenijus O'Neill staiga pakeitė savo nuomonę, palikdamas savo autobiografinės dramos likimą žmonos valiai. Ir taip, vos trejiems metams nuo Amerikos garsiojo dramaturgo mirties praslinkus, (Eugenijus O'Neill mirė 1953 metais) "Ilgos dienos kelionė į naktį" išvydo teatro šviesą pasaulinės premjeros metu Karališkame Dramos teatre Stockholme, Švedijoje, nes taip pageidavo, dar gyvas būdamas, pats autorius.

Netrukus ši drama buvo pradėta vaidinti Helen Hayes teatre New Yorke su žinomais aktoriais Fredric March ir Florence Eldridge — vyru ir žmona — priešakyje.

Mirusiajam gi Nobelio premijos laureatui Eugenijui O'Neill "Ilgos dienos kelionė į naktį" atnešė naujus laimėjimus: jo drama buvo teatro kritikų apšaukta geriausia iš visų jau parašytųjų, jo vardas, jau mirusio, suspindėjo naujomis, gyvomis spalvomis.

Tačiau klaidinga būtų manyti, kad Eugenijaus O'Neill kelias į pasisekimą buvo lengvas ir šviesus. Jo žmona apie veliopį šitaip sako: "Kada jis pradėjo rašyti "Ilgos dienos kelionę", man teko pakelti sunkūs pergyvenimai, stebint kiekvieną dieną žmogų, kenčiantį dėl savo paties kūrybos. Vakarop jis išeidavo iš savo kabineto niūrus ir verkiantis. Jo akys būdavo paraudę ir jis atrodydavo mažiausiai dešimčia metų senesnis".

Pats gi Eugenijus O'Neill jau tė, kad, tik užbaigęs šią dramą, jis susitaikys su savo šeima. Jis aiškino savo žmonai, kad jaunystės atsiminimai, jų šeimos trage dija, nesantaika tarp jo ir tėvo, narkotikės motinos kliedėjimai ir nelaimingo, savim nusivylusio, brolio likimas buvo dalykai, kurie jį sekiote persekiojo.

Savo jaunystėje jis neturėjo žmogaus, kurio autoritetui jis galėjo pasiduoti ir jį gerbti, o tai ir buvo priežastis, kodėl, iš paviršiaus žiūrint, geros, o tikru moje — pairusios, šeimos jaunuolis buvo nuėjęs tokiais sli džiais ir pavojingais keliais. Tačiau, kada jis galutinai išeikvo jo savo sveikatą ir, susirgęs džio va, atsidūrė sanatorijoje, jam atsivėrė nauji horizontai: ligoninėje O'Neill pasiryžo tapti ra šytoju. Bet tai buvo jau po tų įvykių, kurie yra vaizduojami "Ilgos dienos kelionėje į naktį". gikas

Sunkių, skaudžių monologų eilė

Uždangai pasikėlus, "Ilgos dienos kelionė" prasideda saulėtu vasaros rytu dramaturgo tėvų vasarnamyje New Londone, Conn. Motina, ką tik sugrįžusi iš sanatorijos, atrodo tarytum galutinai išsivadavusi iš narkotikų galios. Šeima susirenka pokalbio. Tačiau atmosfera tik iš paviršiaus atrodo rami: tėvas ir sūnūs bijo motiną netesėsiant. Motina kenčia dėl to, kad šeima ja nepasitiki ir beviltiškai gyvena praeitimi. Net jaunojo Edmundo — tikrumoje pačio dramaturgo — džiova praeina pro motiną tarsi nerealus, jos neliečiąs dalykas. Motina jautrios, bet nepastovios, sielos moteris, kenčia dėl savo gyvenime pada rytų klaidų: ji net mano esanti kalta dėl vieno savo sūnaus mir ties. Mat, ji tariasi, kad per jos kaltę vaikas buvo gavęs tymus. Ir taip ji, giliai religinga, išauklėta katalikių vienuolių mokyklo je, šaukiasi Dievo Motinos pa galbos. Tačiau ji jau nebeturi jėgų tos pagalbos panaudoti. Vi sai neviltin grimzdama, ji grą žo rankas ir šaukia: "Praeitis yra mano dabartimi". O sūnus Edmundas, palaužtas savo ligos ir motinos silpnumo, neišlaiko jai priekaištą: "Kaip baisu yra turėti narkotikę motiną!"

Vyresnysis brolis James, Jr., yra nusigyvenęs aktorius. Jis slepia savo žaizdas gėrime ir cinizme. Tėvas, savo jaunystėje nesuskaitomas daugybes kartų vaidinęs grafą Monte Cristo, da bar tėra išblėsęs, senelių prie glaudos baimės apsėstas indivi das. Jis, nors ir turi beveik ket virtį miliono siekiantį turtą, yra toks šykštus, kad teleidžia va karais žibinti tik vieną spinksin čią lemputę.

Šeimos nariai kiekvienas sa vaip sukyla prieš tėvo valią: Ed mundas priešinasi neisiąs į blo gą sanatoriją, James, Jr., grįž ta vakarop visai nusigėręs, mo tina, keršydama už tai, kad ji savo jaunystėje niekuomet ne turėjo pastovaus namų židinio ir augino vaikus teatro užkuli siuose, grįžta prie morfijaus. Ir taip baigiasi diena, sutemdama, nusileisdama į gūdžią naktį...

Tačiau keisčiausia, kad tėvas yra, visdėlto, tas stiprybės šal tinis, kuris prie savęs prigla udžia sūnus, kada motina, nešina savo vestuvių suknele, ateina į jų tarpą tarsi visai svetima, nie keno neatpažįstama būtybė.

"Ir kas gi mums sveikas pro tas", sako Edmundas, "juk mes visi pamišėliai".

"Aš visai sužlugdytas", šau kia James, Jr., "o dėl to, kad mama mane šį kartą galutinai apvylė".

O tėvas, ramindamas sūnus, taria: "Kas praranda Dievą, pame ta viltį".

"Ilgos dienos kelionėje į nak tį" yra tiktai penki veikėjai. Vei kalas yra šiurpus, bet brandus ir autoriaus išgyventas iki skau smingo, galutino atvirumo. Tai — nelyginant sunkių, skaudžių monologų eilė, reikalaujanti in telektualo žiūrovo.

Eugenijaus O'Neill gyvenimo kaina

Vienas iš velionies artimų draugų kartą yra pastebėjęs: "O'Neill turėjo šešis pojūčius: regėjimą, uoslę, skonį, jausmin gumą, girdėjimą ir tragediją. Gi paskutinysis — tragika — buvo labiausiai išvystytas".

Ir tikrai šis posakis turi daug tiesos: tragika spindėte atsispin di Eugenijaus O'Neill kūryboje. Iš visų jo veikalų tik vienas ("Ah! Wilderness!") yra džiaugsmingas; tuo tarpu vis kiti yra persunkti skausmo, nevilties, pa sigailėtinos gyvenimo tuštumos ar jo baisumo. Eugenijus O'Neill buvo įsitikinęs, kad žmogui nė ra lemta būti savo likimo vieš pačiu, o tik stumdomu šapeliu. Vienintelis šviesus momentas jo kūryboje yra Dievo įvedimas. Pats dramaturgas apie tai vieną kartą yra šitaip išsireiškęs: "Dauguma moderniųjų dramos veikalų nagrinėja santykius žmo gaus su žmogumi, bet manęs tai visai nedomina. Aš esu susidomė jęs tik tais ryšiais, kurie egzis tuoja tarp Dievo ir žmogaus". Tačiau Eugenijus O'Neill niekur nėra apibūdinęs, kaip jis supra to Dievo buvimą, ir jo amžinin kai šiandien nežino, ką apie tai pasakyti, nes pats dramaturgas nebuvo tikintysis daugumos pri imta ir suprantama prasme.

Paskutiniaisiais savo gyvenimo metais Eugenijus O'Neill ne mėgo buvoti nei žmonių drau gijoje, nei bet kurioje viešoje vietoje. Baisi nervinė raumenų liga pakirto jo kūną, jo rankos drebėjo, balsas nesuvaldomai virpėjo ir dėl to jis negalėjo kur ti. "Jis mirė", sako žmona, "ka da jis negalėjo ilgiau dirbti. Jis mirė dvasia. Visa kita tebuvo mėginimas išlaikyti varganą, li gos iškankintą kūną, kol paga liau ir tas numirė". Dramaturgo gyvenimo kaina iš tikrųjų bu vo didelė: jo sūnus Eugenijus, Jr., nusižudė, duktė Ona jaunu tė nevykusiai ištekėjo už visai pasenusio Charles Chaplino, sū nus Shane atsidūrė narkotikų ligoninėje, padvigubindamas tė vų sielvartą, jau ir taip visą lai ką persekiojamą narkotikės mo tinos atsiminimų.

Prieš pat savo mirtį Eugeni jus O'Neill, žmonos padedamas, sunaikino savo šešis neužbaigtus veikalus: jis nenorėjo, kad bet kieno kito rankos juos liestų.

"Mes juos sudraskėme abu kartu, visus, po truputėlį", sa ko žmona. "Aš jam padėjau, ka dangi dėl baisaus rankų drebė jimo jis teįstengė iš karto suplė šyti tik keletą puslapių. Tai bu vo siaubinga: tai buvo tarsi mū sų nuosavų vaikų žudymas".

1953 metų lapkričio mėnesį Eugenijus O'Neill persišaldė, ap sirgo plaučių uždegimu ir mirė Bostone. Pildydama velionies paskutinę valią, žmona Carlotta Monterey neskelbė laikraščiuose apie jo mirtį. Niekas nežinojo, kur jis buvo pašarvotas, ir tik žmona, daktaras ir gailestingoji sesuo palydėjo jį į amžino po-

ilsio vietą. Ant didžiojo Ameri kos dramaturgo paminklo bu vo iškaltas vienintelis žodis: O'Neill. Taip baigėsi žemiškoji kelionė žmogaus, kuris buvo įsi tikinęs gyvenimo tragiškumu.

A. Tyruolis

ŽIEMOS PAUKŠČIAI

JONUI AISČIUI

Žiemos paukščiai nedaug
tegali giedoti, nedaug.

Gailingas saulės spindulys
jų viltį žadina pro šerkšną —
pro švelnų, baltą pūką
jų svajonėj.

Bet atlydžio metu
aš eisiu paklausyti
gailingos jų giesmės,
nes jau pavasaris arti.
O jau pavasaris arti!

Žiemos giesmės išsyk
pavasariu virsta, išsyk.

TEMPORA

Nebegrįš jau tie laikai,
Kai dar, būdavo, vaikai
Drugį mėlynam gėlyne ...
O tą vaizdą audros drums,
Bet jį meiliai davė mums
Mūsų mylima Tėvynė.

To paviršio, dovanos
Reiks užtekti lig dienos,
Kai balta žiema ateina,
Kai užmigdo ji žalias
Pievas, drugį, gėleles
Ir nutildo mano dainą.

J. PAUTIENIAUS MENO PARODA

A. RŪKŠTELĖ, Chicago, Ill.

Kas nuo 1951 m. dail. J. Pautieniaus kūrybinius kelius ste bi, lengvai gali įžiūrėti vykstan čius kitimus jo pačioje kūryboje — temos, formos ir tapybi nės technikos atžvilgiais.

Jo pastaroji meno paroda, api manti beveik visų kitimų lai kotarpį, gali būti pavadinta ap žvalgine meno paroda. Ji ir yra tuo įdomi, kad žiūrovas gali gau ti ganėtinai tikslų supratimą a pie, palyginamai, trumpame lai kotarppje, vykusį pasikeitimą.

Ankstyvesniuose jo darbuose matome atsargų priėjimą prie spalvinių problemų, kur dailinin kas remiasi pilkomis spalvomis, kaip priemone išlaikyti kūrinio vienalytiškumą. Čia ir formos apipavidalinimas reiškiasi plokš tuminiai, vengiant ją terpti į erdvę, nes erdvė reikalauja trijų matavimų forminės iliuzijos. Arba ir priešingai: trijų matavimų iliuzija reikalauja erdvės. Vieno ir antro atsisakęs, J. Pautienius ribojasi dekoratyviškos tapybos savybėmis. Net portretuose vengia duoti kūnui apvalumo ir minkštumo, skaldydamas į stambesnes ar smulkesnes plokštumas.

Kiek vėliau, palikęs pilkumą, kaip minorinę (liūdnąją) muzikinę gamą, J. Pautienius visu šuoliu šoka į priešingybę — kontrastingąjį koloritą ir formų smulkinimą. Čia mes jį matom kur kas drąsesnį ir technikoje. Atsiranda erdvės problema, tam priai surišta su forma, kitomis spalvomis ir jų pusiausvyros iš laikymu. Jeigu daugelis dailinin kų gramduką (paletės peilį) var toja tonus suvesti ar uždėti svar biausius tapybinius akcentus, tai J. Pautienius jį panaudoja kaip pagrindinį tapybinį įrankį. Jeigu pilkų tonų tapyboje juo dengė plokštumas, tai šioje jis jas skaldo, smulkina. Dėl tech niškų savybių vienas kitas pa veikslas primena Van Gogh tapybą, nors spalvose yra visai sa varankiškas. Tarp šios eilės dar bų randam vieną kitą su aiškia linkme į realizmą.

Apskritai, imdami paskutiniuo sius jo krinius, galim sakyti, kad J. Pautienius juose jungia im presionizmą (kur šviesos žaidi mas sudaro pagrindą) ir realiz mą. Impresionistinė linkmė truk do ryškinti formą, kaip viso kū rinio aiškią kompozicinę priemo nę, nustelbiančią ištisinį paveiks lo mirgėjimą šviesoje. Todėl ir J. Pautienius nuo aiškaus for mų išvedimo susilaiko. Realis tinė linkmė gan ryški Peisaže (Nr. 35) ir rašytojo S. Tamu laičio bei J. Kreivėno portretuo se. Jeigu kas ir ginčytųsi dėl pirmojo portreto spalvų, tai ma žai ką galėtų pasakyti dėl port retinio priėjimo. Ir piešinys, ir pagautas charakteris geri. Į tech nikos pusę žiūrint, norėtųsi di desnio suvedimo fone, kad būtų išvengta skirtingų technikų vie name kūrinyje.

Kadangi peisažai sudaro di džiąją šios parodos dalį, tai jų nuotaika pirmiausiai pagauna žiūrovą. Paskutinio laiko peisa žai šviesūs, nuotaikingi, lengva technika atlikti. Užtat juose jau dingusi tapybinė medžiaga — dažas. Žiūrovą veikia spalvos ir tonai, kuriais J. Pautienius mo ka žaisti.

Visai nebūdingas J. Pautie niaus meno parodai yra vienas paveikslas — "Abstraktinė kom pozicija"; tikrumoje ji nėra ab straktinė, o arčiau Matisso li nijinės tapybos stovinti.

Kalbant apie kūrinius, reikia pasakyti ir apie bendrą parodos vaizdą. O jis yra puikus. Graži salė, padidintas plotas viena sie-

nele ir paveikslai pakabinti taip erdviai, kaip dar nė vienoj pa rodoj neteko matyti.

Paroda vyksta Jaunimo cent re (Jėzuitų namuose).

V. Vizgirda — Pavasaris Bostone

Kultūrinė kronika

● **Liet. Kult. klubas** Detroite, Mich. Tarpt. instituto patalpose vasario 9 d. suruošė dr. Tomo Žiūraičio, OP, turiningą pas kaitą. Gausų susirinkimą atida rė klubo pirm. Rose Bilaitienė, pakvietusi susirinkimui vadovau ti klubo vicep. A. Gilvydį, kuris pirmiausia pasveikino prelegentą, neseniai įsigijusį filosofijos doktoratą.

Dr. T. Žiūraitis, OP, kalbėjo tema: "Plačiųjų kultūros van denynų nesusipratimo klausi mu". Prelegento žodžiais ta riant, kūryba yra pirmiausia gi lieji ir tuo pačiu platieji kultū ros vandenys. Kaip jūros šalti niai prasikasė sau vagą ir jų vandenys didingai banguoja, gai vindami savo kraštą ir plačiuo sius kontinentus, panašiai kiek viena kūryba, trykštanti iš pil nutinės individualybės (dvasi nės-tautinės) gelmių, eina savo keliu nešina naujos kultūrinės buities saviems ir svetimiems. Gal mūsų grynai tautinės apim ties kūrybinis laimėjimas nebus užsieniui priimtinas, bet pirmiau sia turime būti tautiškai kultū ringi, kad būtume ir tarptautiš kai prasmingi.

Kūrybos vandenims lietuviški krantai niekada nebuvo ir ne bus persiauri, jiems ir visokie užsieniai nebūtinai turi būti pra žutingi. Kūrėjas yra pašauktas talkininkauti bendroje kūryboje, nes jis ne tik savo ugnimi žėruoja, ne tik sau aplinkui švie są lieja...

Perdaug mumyse nekritiško dėmesio užsienio etiketėms; per maža visuotino mūsų sąmonin gumo tikrosios kultūros siela kūrybai.

Paskaita susidomėjimas buvo nemažas. Diskusijose dalyvavo rašyt. V. Alantas, dr. Br. Balė niūnas, inž. E. Arbačiauskas, dr. V. Misiulis ir kiti.

Uolios klubo narės: L. Min gelienė, V. Boreišienė ir E. Mus teikienė paruošė jaukioje salėje kavutę, o gėlininkė Vikt. Dam brauskienė paaukojo gėlių, ku riomis buvo papuoštas vaišių stalas. Vaišės praėjo malonioj nuotaikoje. (— V. S.)

● **Lietuvių draugas dr. Adolfas Schueck**, 60 m. amžiaus, mirė Švedijoje. Velionis buvo istorikas, Stockholmo universiteto doocentas, Švedų mkslo akade mijos bibliotekininkas. Prieš ka rą buvo veiklus Švedų-Lietuvių draugijos narys, netgi vienas iš valdybos. Nuo 1938 m. buvo žur nalo "Baltisk Revy" redaktorius.

● **Antanas Povilonis,** spaudos draudimo laikų autorius, 1891 m. išspausdinęs "Kalbą dviejų žmogų" ir bendradarbiavęs mū sų spaudoje tikybiniais klausi mais, yra miręs 1918 m. vasa rio 14 d. šiemet sueina 40 m. nuo jo mirties.

● **100 metų "Apej brostwa blajwistes".** Tai pirmoji knyga apie blaivybės reikšmę ir kovą su girtuokliavimu. Ši knyga pa rašyta 1858 m. vysk. M. Valan čiaus. Atspausdinta Vilniuje, J. Zavadskio spaustuvėje, 40,000 egz. Knygą pardavinėti rusų val džia nedavė leidimo, bet buvo rasta kitokių būdų platinti. Pla čiai blaivybė buvo propaguoja ma ir vyskupo laiškais, kurie buvo skaitomi iš sakyklų, net po kelis kartus. Blaivybė, kaip vysk. M. Valančius savo užra šuose rašo, pirmiausia buvo įves ta Užnemunėje 1856 m. Žemai čiai tai patyrę, pradėjo be jo kio paraginimo liautis girtuok liauti. Energingas Jurbarko kle bonas kun. Kirvelis 1858 m. per Žolinę prikalbėjo visą parapiją mesti girtuokliavimą; jį buvo pa veikęs Gaurės kleb. kun. Janu tavičius ir Skirsnemunės kleb. kun. Baracevičius. Kova buvo la bai sunki, nes beveik kiekviena me dvare buvo bravoras, o pa kelėse — karčiamos. Tie girtuok liavimo propaguotojai paveikė ir rusų valdžią, kad buvo drau džiami pamokslai apie blaivybę ir kovą su girtuokliavimu. Ku nigai buvo areštuojami, tardo mi. Bet blaivybė plėtėsi. Tam daug įtakos turėjo ir vyskupo sekretorius, vėliau seminarijos rektorius kun. Juozas Silvestras Dovydaitis-Dovidavičius (1825-1882 m.).

Knygos "Apej brostwa blaj wistes", kur buvo varoma pro paganda ir prieš girtuoklius rusų valdininkus, neleido platinti ir konfiskavo. Savo knygas vys kupas Valančius daugiausia da lino nemokamai. (J. V.)

● **Naujas leidinys apie Šiluvą.** Šiomis dienomis iš spaudos išėjo 32 puslapių knygelė "The Weeping Madonna of Siluva". Išleido Gimimo Šv. P. Marijos parapijos klebonas prel. J. Paš kauskas, parašė Pranas Jančius, MIC. Antrame viršelyje stambio mis raidėmis pažymima, kad tai yra istorija Šiluvos, kur pir mą kartą Europoje apsireiškė Švč. P. Marija. Leidinys — an glų kalba. Jame visų pirma nu sakoma Šiluvos istorija prieš apsireiškimą, paskiau — patsai apsireiškimas, sekusieji po to nuostabieji įvykiai, byla su kal vinistais dėl bažnyčios grąžini mo, paminklinė bažnyčia Šiluvo je, Marijos vainikavimas, dabar tinė Šiluvos bažnyčia. Leidinys iliustruotas. K. Žoromskio ir se sers Mercedes paveikslais, ku rių originalai yra šoniniuose Mar quette Parko lietuvių bažnyčios altoriuose. Taipgi įdėtas vaizdas tos naujosios bažnyčios ir joje esančio Šiluvos Dievo Motinos paveikslo.

● **Petras Babickas** kovo pra džioje apleidžia Amerikos kran tus ir išvyksta į savo nuolatinę vietą — Braziliją, kur yra Lie tuvos pasiuntinybės sekretoriu mi. Amerikoje praleisti beveik metai buvo darbas: daugybė paskaitų susirinkimuose bei per radiją, bendradarbiavimas spau doje, trijų knygų išleidimas. Be to, nutapė keliasdešimt paveiks lų, kurių daugumą išparduota, o dalis bičiuliams padovanota. Ir Lietuvos vaizdų parodoje (Jaunimo namuose) jo tapyba susilaukia gražaus atsiliepimo. Mokytojaudamas Jurbarko gim nazijoje 1922 m. net dėstė pai šybą. Dalį savo veikalų, kurių išėjo per 40, pats iliustravo.

(J. V.)

● **Kun. J. Danieliaus,** gyve nančio Kanadoje, patarimai tė vams vaikų auklėjimo klausi mais spausdinami Salezie čių gim nazijos spaustuvėje, Italijoje.

● **Alg. Mackaus** poezijos rin kinys "Jo yra žemė" yra atiduo tas spaudai. Knyga turės apie 80 pusl. Iliustruota dail. V. Ig no.

MŪSŲ KALBA

RED. DR. PR. SKARDŽIUS

KAZIMIERAS JAUNIUS

Šiemet, vasario 25 d., sukanka 50 metų nuo kun. Kazimiero Jauniaus mirties, todėl šia proga pravartu bent trumpai prisiminti tą žmogų, kuris taip daug naudinga Lietuvai yra padaręs.

Šiaipjau K. Jaunius mums nėra perdaug įdomus: kasdieninia me gyvenime buvo gerokai apsileidęs, savęs maža težiūrėjo, savo kuniginėms priedermėms irgi nevisados užtektinai buvo stropus ir pagaliau net į praktinius kalbos dalykus beveik visai nesigilino. Bet užtat tas pat K. Jaunius yra ir dar ilgai bus mums didžiai vertingas kaip genialus savamokslis kalbininkas, kuris savo laiku buvo jau plačiai pagarsėjęs kalbotyriniame pasaulyje tuo metu, kai apie mūsų vėlyvesniuosius kalbininkus, J. Jablonskį ir K. Būgą, dar nedaug kas tebuvo žinoma. Jo pagarsėjimo priežastis buvo gilus lietuvių kalbos mokėjimas ir šiaip kalbotyrinis žiningumas, anksti atkreipęs pačių garsiųjų užsienio kalbininkų dėmesį. Pvz. ano me to didžiausia garsenybė, Leipzigo universiteto profesorius K. Brugmannas, buvo pas jį atvykęs tartis kalbos mokslo reikalais. Prof. A. Leskienas plačiai aprašė jo mokslą viename žymiame kalbotyriniame vokiečių žurnale (Indogerm. Forschungen). Kazanės universitetas, kur profesoriavo garsusis kalbininkas J. Baudoin de Courtenay, jam suteikė lyginamosios kalbotyros garbės daktaro laipsnį, o Krokuvos universitetas norėjo jį net kviesti savo profesoriumi, tik jis nuo šio kvietimo atsisakė.

Jeigu K. Jaunius būtų buvęs kiek paslankesnis savo gausioms žinioms surašyti; jeigu jis būtų buvęs spec. sistemingomis studijomis įsigijęs kalbotyrinį išsilavinimą ir vėliau galėjęs atsidėti vien tik kalbotyrai bei kritiškai sugebėjęs įsisavinti visas žymesniąsias savo meto kalbotyrines teorijas, — tai iš jo mes būtume turėję labai žymų, europinio masto, mokslininką. Bet ir toks, koks iš tikrųjų buvo, K. Jaunius tebespindi mums visa savo didybe.

Visų pirma, turėdamas kalbinį pašaukimą, pasakytume, iš Dievo malonės, net ir be specialaus kalbotyrinio pasiruošimo, jis sugebėjo įžvelgti, iškelti aikštėn ir net formuluoti daugelį labai svarbių liet. kalbos dalykų, kurių anksčiau niekas nebuvo pastebėjęs ir kurie vėliau buvo visuotinai pripažinti; pvz. jis pirmasis susekė prieškirtinių ir pokirtinių liet. kalbos skiemenų priegaidžių prigimtį. Jo žymesniųjų mūsų tarmių aprašai savo subtiliais fonetiniais pastebėjimais ir dabartinei mūsų tarmėtyrai tebėr didžiai vertingi, o bendras liet. tarmių suskirstymas, galima sakyti, dar ir dabar tebegalioja. Jo liet. kalbos gramatika, kad ir tik iš seminarijos klierikų užrašų kilusi, dar dabar tebėr rimtas šaltinis ne tik liet. kalbos mokslui, bet ir pačiai mūsų bendrinės kalbos praktikai; todėl pvz. J. Jablonskis, rašydamas savo liet. kalbos gramatiką, tuo K. Jauniaus darbu naudojosi kaip vienu iš svarbiausių šaltinių. Net ir jo "Aistiški studijai", kuriuose jis yra daugelį visokių etimologinių, dabartiniu požiūriu daugiausia nevykusių įmantrybių prigalvojęs, savo autentiškų kalbinių duomenų gausumu dar ir dabar tebėr vertingi mokslui.

Nors K. Jaunius, kaip jau minėta, tiesioginiai ir nesirūpino praktiniais mūsų kalbos dalykais, visdėlto jo įtaka mūsų bendrinės kalbos raidai yra buvusi gana žymi. Pvz. jis savo gramatikoj įrodinėja, kad bendriniam reikalui netinka nei viena garsinė, nei tarminė, nei istorinė rašyba; tam tikslui geriausiai deranti kilminė rašyba, bet tik tiek, kiek ta kilmė esanti aiški. Šio principo su mažomis išimtimis vėliau laikėsi ir J. Jablonskis su K. Būga. Kritiškai atrinkęs vykusius dalykus nuo nevykusiųjų, J. Jablonskis yra daug kuo pasinaudojęs iš K. Jauniaus mokslo ir pritaikęs bendrinei kalbai. Tai tarp ko kito rodo ir jo dabar visuotinai įsigalėję tokie gramatiniai terminai kaip **tvirtapradė, tvirtagalė priegaida, linksnis, linksniuoti, dalyvis, prokalbė** ir kt. Taip pat ir K. Būga yra apsčiai laimėjęs iš savo mokytojo: jis yra ne tik Būgai atvėręs akis į didžiulį liet. kalbos lobyną, bet ir per "Aistiškus studijus" paskatinęs jį atsidėti didžiajam liet. kalbos žodynui.

Tuo būdu K. Jaunius, būdamas didelis lietuvis patriotas, su didele meile tyrinėjo savo gimtąją kalbą, o būdamas genialiai gabus, įstengė daug vertingų dalykų pasiekti ne tik liet. kalbos mokslui, bet ir tos kalbos praktikai. Šiandien mes galime suprasti, kodėl K. Jaunius, savamokslis kalbininkas, daug yra klaidžiojęs ir apsčiai laiko sugaišęs tokiems dalykams, kuriuos dabar maža kas beprisimena. Bet mes negalime užmiršti ir daugelio tokių dalykų, kuriuos jis Lietuvai tikrai naudingus yra padaręs: šituo atžvilgiu jis pasiliks mums didžiai brangus dar ilgai ilgai, tol, kol liet. kalba skambės bent kur pasaulyje.

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

▼ **Juozas Paukštelis apie mokyklą. "Tėvynės Balso"** propagandinio laikraščio redaktoriai stengiasi išnaudoti kiekvieną nepriklausomybės metais labiau žinomą asmenį, kad įtikintų sveturesančius lietuvius, jog jie suklydę, išemigravę į užsienį. Vieni jų aiškiau, kiti ne taip aiškiai atsako į jiems suformuluotus klausimus, nes ką gi darys: atsakyti reikia, nors tikros tiesos ir negalima sakyti.

Gruodžio mėn. 63 nr. pirmame šio leidinio puslapyje atspaus ta rašytojo Juozo Paukštelio **nuotrauka ir įdėtas platokas su** juo pasikalbėjimas. Iš jo sužinome, kad J. Paukštelis mokykloje nebedirba, tik tiria, nors matyt, ir tokios sąlygos nėra labai palankios, nes tenka pasitenkinti tik planavimu. Pasak jo, tuoj išeisianti iš spaudos nepriklausomybės laikais parašyto romano "Pirmieji metai" antroji laida; be to, baigiąs romano apie mūsų kaimą I-jį tomą ("Jaunystė"). Antra, baigęs peržiūrėti "Kaimynų" vertimą į rusų kalbą. Tai ir viskas.

Paklaustas apie "mokytojo darbo sąlygas seniau ir dabar", J. Paukštelis tik tiek galėjo atsakyti: "Kuo skiriasi buržuazinės Lietuvos mokytojo gyvenimo ir darbo sąlygos nuo dabartinių — man, to darbo dabar nedirbančiam, sunkiau pasakyti. Tik tiek galiu pabrėžti, kad dabar švietimu labai rūpinamasi, kad mokyklų tinklas nepaprastai išaugo".

Toliau J. Paukštelis, suminėjus jam jo mokinių **Henriko Nagio, Nykos-Niliūno, M. Bavarsko** ir k. pavardes, labai gerai apie juos atsiliepia ir priduria: "Aš labai gailiuosi, kad minimi mano mokiniai-poetai ir jų bendraamžiai emigracijoje. Man rodos, kad svetimoj šalyj, atitrūkusiam nuo gimtosios žemės — sunku rasti savo kelią". Kai J. Paukštelis užsimena apie "kitą klimatą", taip ir noris priminti, kad ir pavergtoj Lietuvoj dabar "kitas klimatas", kuriame "skursta ir žmogus, pakliuvęs į visai svetimas jam sąlygas". Kad Lietuvoj dabar svetimos sąlygos, įrodo sumenkėjusi rašytojų kūryba, nes tikrai "sunku rasti savo kelią" vergijoje.

(J. K.)

AR VERTA — $2.00 Į METUS?
Užlaikysite gražius plaukus plaudami galvą mišiniu
NEW ERA — NAUJA GADYNĖ
Pasekmingai vartojamu per 40 metų.
Siųskite $2 už 8 oz. bonką.
FRANK BITAUTAS
527 E. EXposition. Denver, Colo.

DR. J. ir K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 S. Kedzie Ave.
Priima ligonis pagal susitarimą.
Dėl valandos skambinti telefonu HEmlock 4-1562 nuo 2 iki 9 val. p.p. kasdien, išskyrus trečiad. ir šeštad.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
Pritaiko akinius
6322 South Western Avenue
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 val. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadieniais uždaryta. Kt. laiku susitarus.
Ofiso telefonas PR 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-tos ir Damen Ave.
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak. Šeštad. 2—4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. LAfayette 3-6048
Rez. WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-6, treč. ir šešt. pagal sutartį, sekm. uždaryta.

WA 5-9106 RA 6-1190
DR. JONAS G. BYLA
NERVŲ - SMEGENŲ LIGOS, CHIRURG.
104 S. Michigan Avenue.
Kamb. 615
Konsultacija tik susitarus

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue
Chicago 29, Ill.
Telefonas REpublic 7-4900
Rezidencijos: GRovehill 6-8161
Pasimatymai pagal sutartį

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val. nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos tel. BEverly 8-8244

Ofiso HE 4-1414 arba RE 7-9700
Rezid. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak. Šeštadieniais 1—4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso PR 6-3838, rez. RE 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Telefonas GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
— PRITAIKO AKINIUS —
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius
2422 W. Marquette Road

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10—12 ir 4—7 val. Trečiad ir šeštad. tik 10—12 val.

Tel. — REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 1—4 p. p., 6:30 - 8:30 val. vak. Trečiad. ir šeštad. 1 - 4 val. popiet.

KRONIKA

● **Prof. Vl. Jakubėno kūrinys Pietų Amerikoj.** Radijas "A Gazeta" Sao Paulo mieste pasaulinių kompozitorių kūrinių transliacijos metu transliavo mūsų kompozitoriaus Vlado Jakubėno simfoniją "Baladė". Šis kūrinys, to radiofono simfoninio orkestro dalyvio muziko Jono Kaseliūno pateiktas, meno direktoriui dirigentui Armando Belardi padarė didelį įspūdį. Vasario 16 d. šis radiofonas vėl pateikė brazilų visuomenei lietuviškos muzikos. Be to, kaikurie radiofono solistai pareiškė norą dainuoti per radiją lietuviškai. "Mes dainuojam įvairiomis kalbomis, ko dėl gi mes negalim padainuoti lietuviškai, juo labiau, kad tos dainos tokios gražios?" — pareiškė jis.

● **St. Džiugo** leidinys vaikams "Neklaužados" jau yra spausdinamos Italijoje, lietuvių gimnazijos spaustuvėje.

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak. išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso telef. LAfayette 2-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL.: Kasdien popiet nuo 12—3 val. vak., pirm., antr., ketvirt. 6—9 val. Trečiadieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. popiet
Office tel. RE 7-1168
Res. tel. WAlbrook 5-3765

Res. tel. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2454 W. 71 St. (71 ir Campbell Ave.)
Tel. HE 4-1202 arba RE 7-9700
Val.: pirmadienį ir ketvirtad. 2—5. Antrad. ir penkt. 5—8. Šešt. 2—4. Treč. uždaryta.

Ofiso HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9—11 ryto ir 4—8 v. v. Šeštadieniais 9—11 ryto ir 2—4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. Off. WA 5-4212; Rez. PR 6-2146
DR. ELENA MILIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
DR. A. MILIUS
AKUŠERIJA IR GINEKOLOGIJA
2656 West 63rd Street
FORDON Medical Arts Building
Ofiso val. nuo 6 iki 9 v. v., išskyrus trečiadienius ir sekmadienius. Šeštadienį nuo 1 iki 4 val. popiet.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Office: 10748 South Michigan Ave.
Buto 1653 W. 103 St., Beverly Hills
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v., išskyrus trečiad. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.
Tel. ofiso — PUllman 5-6766
Buto — BEverly 8-3946

Ofiso HEmlock 4-5815
Rez. HEmlock 4-3751
DR. A. NARBUTAS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
Priima pagal susitarimą

DANTISTAS
DR. J. A. PAUKŠTYS
4253 So. Whipple Street
(Arti Archer Ave.)
Valandos: nuo 10 iki 12; 2—6; 7—9 Šeštad. 10—12. Trečiad. uždaryta
LAfayette 3-4949
Namų — CEdarcrest 3-7786

DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 South Halsted Street
Kasdien 3—7 val. vak. Šeštad. nuo 1—5 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutarimą
Ofiso tel. VIctory 2-1484. Rez. 2437 W. 62nd St., tel. REpublic 7-8818

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

DR. J. RIMDZUS
1428 Broadway, Gary, Indiana
Val.: pirm. 3-8 v. vak., šešt. 10-12 val. prieš piet. Kitu laiku pagal susitarimą. Tel.: Office Gary TUrner 3-9902. Res. Ch-go BIshop 7-5833.

CHIROPRACTOR
DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPECIALISTAS CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
Telef. REpublic 7-2290
VAL.: Pirmad., antr., ketv. penktad. nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6—8 val. v. Šeštad. nuo 2—4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave. YA 7-7381
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiad. uždaryta. Šešt. 10 v. r. iki 3 p. p.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatai-Protezai, Med. bandažai. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t.t.
Val. 9 - 4 ir 6 - 8. Šeštadieniais 9 - 1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rezid. telef. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m., 6-8 p. m.
Penktad. tik po pietų.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Ofiso telef. CLiffside 4-2896
Rezid. telef. LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(kampas 47th ir S. Hermitage)
Val.: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 val. vak. Šeštad. nuo 2 iki 6 val., išskyr. sek.

DR. FL. TALLAT-KELPŠA
Ofisai 20 North Wacker Drive
(Civic Opera House, kamb. 858)
Val.: kasdien 12 iki 4 val.
Telef. CEntral 6-2294
5002 West 16th Str., Cicero
Val.: kasdien 5-8, šeštad. 1-2 val.
Tel. TOwnhall 3-0959
Kitu laiku ir trečiad. susitarus
Rezid. telef. HEmlock 4-7080

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Bendra praktika ir moterų ligos)
Ofisas ir rez. 5100 S. Western Ave.
Tel. PRospect 8-1223 ar WE 6-5577
Ofiso val.: Pirm. 8-10 v. v., Antrad., Treč. ir Penkt. 6-9 val. vak., Šeštad. 2-4 val. popiet ir sulig susitarimu.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GIb. 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 5-9 v. vak. Antrad. ir penkt. 1-5, Šeštad. 2-4
Trečiadieniais uždaryta.

Telefonas GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė: AKUŠERIJA ir MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Sreet
(69-tos ir S. Maplewood Ave. kamp.)
Valandos: nuo 1-4 ir 6-8 val. vak.
Šeštadieniais nuo 1-4 val. popiet.

Tel. ofiso PRospect 6-9400
Rezid. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(Vaškevičiūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Avenue
Val. kasdien 1-3 p. p. ir nuo 6-8 val. vak. Šešt. 1-4 p. p. Trečiadieniais ir kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso VIctory 2-1581
Rez. VIctory 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kamp. Halsted ir 31-mos gatvių.
Priėmimo valandos kasdien: 1-4 p. p. ir nuo 6-8 v.v. Šeštad. 1-4 val. popiet.

Tel. ofiso PR. 6-6446, rez. HE 4-3159
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
Val. nuo 2 iki 4 p. p.; 7 iki 8 v. v.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6659
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p., 6—7 v. v.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10—2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvina akių įtempimą, kuri yra priežastis galvos skaudėjimo bei svaigimo ir skaudančių akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirenku teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais, rodančiais mažiausius trūkumus. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
4712 South Ashland Ave.
Tel. YArds 7-1373
Val. 10:30 iki 7 v. vak. Šeštad. 10:30 iki 6 val. Sekmad. ir treč. uždara.

SKAITYKITE "DRAUGĄ"

DIDIS INVENTORINIS IŠPARDAVIMAS
STEIN TEXTILE BENDROVĖ YRA
pirmoji, kuri parūpino vilnonių ir šilko medžiagų siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas!
Gauta nauja siunta vilnonių angliškų medžiagų. Didžiausias pasirinkimas siuntimui į užsienį, taipgi ir savam vartojimui.
Geriausios ANGLIŠKOS ir "Worstead" MEDŽIAGOS KOSTIUMAMS, PALTAMS, kurių kainos paprastai yra $9.80, dabar už jardą tik $4.50
60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tiktai $1.89
48 colių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos vertės iki $2.98, tiktai $1.39
Grynų spalvų Fortisan ir Metallic Cloth užuolaidoms tik $1.09
Atvykite į STEIN TEXTILE ir patys įsitikinkite. Su kiekvienu pirkiniu virš $20.00 gausite vienai suknelei medžiagos kaip dovaną.
Pirkę už $50.00 ar daugiau gausite medžiagos vyriškam kostiumui.
Pas STEIN'Ą jūs rasite didelį pasirinkimą impilams medžiagų ir nuotakoms "lace", satinų, taffetą, "brocades", Shantung ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamušalams už baisiai pigias kainas.
STEIN TEXTILE CO.
1306 SOUTH UNION AVENUE
1 blokas į rytus nuo Halsted St. 1½ bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atdara 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak.
Tel. MOnroe 6-8152. FREE PARKING. kitoje pusėje gatvės.

Liet. krautuvė. Sav. broliai Gregoravičiai
Dažai, Alyva, Stiklas, Įrankiai, peiliai namų reikmenys, vandentiekio įrengimai ir elektriniai reikmenys.
1901 West 47th St. Tel. LA 3-4139
PEOPLES HARDWARE & PAINT CO.

Atliekame didelius ir mažus automobilių remontus. Lyginimas, dažymas. Elektrinis suliedinimas. Parduodame automobilių dalis.
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA".
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA" — A. Stanevičius, sav.
2641 West 71st St. (Kampas Talman Ave.)
Telef. PRospect 8-9842, Namų telef. WAlbrook 5-5934

ALEX BRINAS
GENERAL CONTRACTOR & CARPENTER
2715 WEST 43RD STREET, PHONE LAFAYETTE 3-9751
Visų rūšių darbai: medžio, mūro, cemento, plasterio, elektros, plumbingo ir kiti. Garažai, butų ir biznio patalpų pertaisymai. Geras darbas — nebrangios kainos!

Pradėkite taupyti šiandien; turėsite rytoj!
Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!
Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki $10,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKUS, Sekretorius
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais, antrad., penktad. ir šeštad. 9 v. r. iki 4:30 p. p. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Ketvirtadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak.

PERKRAUSTYMAI - MOVING
Pigus sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai.
ANTANAS VILIMAS
3415 SO LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas — FRontier 6-1882

ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ PRISTATOM Į VISAS MIESTO DALIS TUOJAU PAT
Saugus baldų perkraustymas asmenų turinčių ilgą patyrimą
STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Ave. Telef. VIrginia 7-7097

NARIAI LIETUVIŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO B-VIŲ LYGOS
Kuriose Kiekvieno Santaupos Yra Apdraustos iki $10,000.00 — ir Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui Lengvomis Sąlygomis
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.
CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 S. Paulina St., Chicago 9, Ill., YArds 7-0145
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 West 47th Street Chicago 32, Ill
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 South Halsted Street Chicago 8, Ill.
ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill. tel. TO 3-8131-32
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 South Halsted Street Chicago 8, Ill.

Pasisakymas apie Rugsėjo žvaigždes

L. VAIČIŪNIENĖ, Cicero, Ill.

Tokia antrašte pasirodė Gražinos Tulauskaitės ketvirtoji lyrikos knyga. Kaip matyti iš jos išleistų knygų skaičiaus ir pačios paskutinės knygos turinio ir formos, poetė yra ne naujokė, bet užėmusi toje srityje tam tikrą savitą vietą.

Susilaukusi palankaus įvertinimo ir gero visuomenės priėmimo, ypatingai jos priešpaskutinioji knyga **Po svetimu dangum,** manau, buvo pakopa į pereitais metais pasirodžiusią — **Rugsėjo žvaigždes.** Pravartu ir malonu po šią knygą nors prabėgomis pasidairyti.

Gražina Tulauskaitė yra klasiké, o šiame leidiny su žymiomis romantinėmis savybėmis. Po modernizmo takelius niekad nėra sukinėjusis. Todėl ir šiuo atveju iš to taško jos paskutinę kūrybą ir vertiname. Vertinimo normas iš dalies nurodo pati autorė įžanginiame posme — sakyčiau epigrafe. Štai jis:

Praeitų dienų aidai
Teprimins, ką palikai
Tu gintaro šalyje,
Kur jaunystės lelija
Tau pražydo taip baltai,
Tartum angelo sparnai.

Iš čia išsirutulioja tematika, apibrėžianti jausmų, išgyvenimų, nuotaikų, vaizdų rūšį ir tiems vaizdams kurti priemones.

Susipažinus, dažniausiai, su neilgučiais, bet grakščiais kūrinėliais, įsitikini, kad G. T. gilių visuotinių klausimų nesprendžia, bet, apsirėždama tuo, kas ją asmeniškai yra palietę, užrašo įspūdžius nuo jaunystės iki svetimame krašte gyvenamų "pabirusių" dienų. Toji jaunystė yra buvusi, kaip "balandis, rasos lašas ant žiedo gėlės, saulės švelnus spindulėlis, gintaras, žiedas ramunėlės, pajūryje žaidžiantis vėjas, angelas baltas, Baltijos šauksmas sugrįžti, sidabro varpelis." (Eilėraštis **Jaunystė**).

Tematika

Griežtai susikirstyti eilėraščius teminiu atžvilgiu būtų neįmanoma, nes juose motyvai susipynę taip: tėvynės ilgesio su jaunystės, pavasario ir dabartinės buities. Nė pati autorė knygoje nesuskirstė. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kuris motyvas vyraujantis, tarp čia pasakytų dviejų ribų randame tokių pagrindinių temų ar motyvų atskirus kūrinius: grįžimas į jaunystę, tėvynės prisiminimas ir ilgesys, vingiai čionykščio gyvenimo "pabirusių dienų".

Tėvynės ilgesio motyvas yra lydimas jaunystės motyvo ir įtikinančiai praskamba šiuose charakteringesniuose tos rūšies kūriniuose: **Pask. eglės šakelė, Prie svetimo ežero, Ruduo, Svajonė, Sugrįžimo varpai, Apsirikimas, Nostalgija** ir kt. Jais giliu jausmu, vaizdingais žodžiais poetė pasigenda savojo krašto, rūtos, kuri tik viena galėtų čia prakalbėti į širdį. Ne džiaugsmą, bet tėvynės ilgesį sukelia buvimas prie ežero, graudžiai praskamba sugrįžimo varpai, eglės spyglelis nuo Kalėdų stalo veda tėvynėn pas savuosius. **Rudeniu,** manyčiau, kreipiasi į likimą klausdama, ar "tai vadini gyvenimu?" Tėvynės ilgesys išsivysto į nostalgiją, kuri išreikšta to paties vardo posmuose. Cituotini būtų šie posmai:

Geriau, kad nieko čia nebūtų —
Gėlių, nei medžių, nei žolės:
Nesurandu šakelės rūtų,
Kuri į širdį prakalbės.

arba

Liūdna pušis žiloji,
Nuleidusi rankas,
Dejuos, kad nežinojo,
Kur gali mus surast.
(Sugrįžimo varpai)

Ant akmens mes sėdim,
Visą naktį žiūrim,
O tik mėnuo plaukia
Debesinėm būrėm.
Ir nė vieno aido
Gintaro šalies —
Jūra nebegali
Ilgesio užliet.
(Svajonė)

Tėvynės ilgesio motyvais eilėraščiuose, ypatingai prie ežero, G. T. kiek primena Maironį, kurį, nors ir puikūs, svetimo krašto vaizdai grąžindavo į "numylėtas tėvelių šalis". Bet tai G. T. kūrybai nėra minusas, nes ji savaip išsako.

Grįžimas į jaunystę

Jaunystė sugretinama su pavasariu. Kadangi tas pavasaris yra prabėgęs tėvų namuose, prie Nemuno, tai ryšium su jaunyste ir pavasariu šmėkštelia ir tėvynės prisiminimai. Pavasario -jaunystės būta neužmirštamos, tokios, kuriai verta nors "pro langelį pamosuoti" iš nutolusių dienų. **Netikėk pavasariui, Pavasario daina, Pavasaris, Nuėjo saulė, Neišsiųstas laiškas** skli dini jaunystei-pavasariui švelnaus, gilaus jausmo, ilgesio ir liūdesio dėl jo nesugrįžtamumo.

Saulė supasi lėtai
Žieduose alyvų,
Širdį plazdančią laikai
Lyg balandį gyvą
(Pavasaris)

Nuėjo saulė už kalnų,
Palikus džiaugsmo šventę.
. . . . . .
Širdy paliko daug dainų...
(Nuėjo saulė)

Perbėgt negaliu stirnele
Į sodą jaunystės mūs linksmą...
(Neišsiųstas laiškas)

Nors pavasariui perdaug tikėti nederėtų (Netikėk pavasariui), visdėlto jis, tas pavasaris, palieka pėdsakus, kurie įneša net šventiškos nuotaikos į tolimesnį gyvenimą. Ta šventiška nuotaika yra intymi, giliai paslėpta autorės širdyje, kaip brangiausia vertybė, ne visiems išsakoma.

Tau vienam aš galiu pasakyti,
Ką dainuoja pavasario naktys
Ir širdis ko pragysta paukštyte,
Rožių krūmai kai pradeda degti.
(Pavasario daina)

Jaunystėje ir pavasaryje lengvai įpinamas jau begęstantis, bu vęs pirmiau jos raštuose pagrindiniu, meilės motyvas, tačiau dabar užleidžiąs vietą dabartinio gyvenimo tikrovei. Iš laiko perspektyvos į ją pasižiūrėjus, ji nėra buvusi audringa, bet žydinti, kaip gėlė.

Mūs meilė ne gaisru praėjo,
Tik nužydėjo kaip gėlė.
(Nužydėjo)

Čia vėl skambtelia ramunėlės žodis, (vėjo mylimajai), suplevėsuoja balta mylimos skarelė (iliuzijos), bet dabar tik iliuzijos, slaptas atsiradimas žiedo ant pirštо (Melas).

Pabirusios dienos

Pabirusių dienų išgyvenimai vyksta dabartinės kelionės į nežinomą galą fone. Poetė, praeidama pro kryžių, sako, jog

Bėgdami kelio galo nematom
Ir neklausiam savos valandos
(Kryžius)

Tokiu nežinomo galo keliu einame visi, kurie nesijaučiame čia gulutinai įsitvirtinę. Tai išreikšta tos kategorijos lietuvių bendra mintis ir jausmas. Autorė, būdama pasakyto nusistatymo, (o tai žymu jos kūryboje), patiria gilaus nusivylimo, skausmo, juodos nevilties, sunkių, kaip akmens, žodžių. Tokie yra eilėraščiai **Uola, Meškos, Lava, Ligonė** ir kt. **O Pėdos ir kraujas** simboliškų palyginimu nusakyta šių dienų žemės rutulio išsigandusi būklė.

Bėga dienos lyg kiškiai baltieji,
Tų naktų lyg vilkų vejami.

J. Pautienius — Poetė

Šūvis naktį kaip žaibas nuskrie-
/ja,
Ir ant sniego žiedai, kruvini.

Manau, kad prie šio vaizdo ir minties smulkesnių komentarų nereikia. Gi ligonė (sunku sirgti svetimame krašte) guodžiasi tuo, kad sveikieji kada nors galės gėrėtis gamta.

Matysit vėl, kaip saulė kelias,
Išsimiegojus rugiuos,
O mano čia jau baigias kelias.
Aš taip trumpai svečiuos.

Čia psichologiškai priešingybė mis, remiantis miego panašumu, sukurtas įtikinantis išvidinis ir išorinis vaizdas, ligonės noro pasilsėti, pamačius, kaip už rugių lauko kyla saulė. Eilėraštyje **Papartis** poetė lyg ir suranda paparčio žiedą, pražydusį iš Dievo ašaros.

Dievo ašara nurieda
Žemėn deganti žvaigždelė.
Tai jinai paparčio žiedu
Šiąnakt tau pražys prie kelio.

Susitaikymas su likimu

Dievo ašara, paparčio žiedo pavidalo, gal veidrodis, priminęs laiko savybę, paskatina taikytis su likimu, nors, pasakyčiau, diplomatiškai taikytis, nes jos kūryba rodo, kad ji lieka iš esmės su tuo likimu nesusitaikius. Dangus, žinoma žemėje (greičiausia reikia suprasti tėvynę ir jaunystę) pavogtas. "Kažin kas pavogė man dangų", o paliko tik žvaigždes. (Rugsėjo žvaigždės. Iš čia ir knygos antraštė.) Vietoj kasų vainiko, jau natvės ženklo, veidrodis parodo tas dienas praėjusias, nors siela ir tebesanti jauna.

Staiga man veidrodis suriko:
Plaukai jau debesų spalvos!
Tikėjau, kad kasų vainiko
Auksinio niekas nepavogs.
(Širdis prieš veidrodį)

Ateina ramybė, sakyčiau abejingumas.

Metus aš varstau kaip karolius
Ant balto siūlo praeities.
Ir net žinot visai nenoriu,
Toliau kur kelias nusities.
(Ramybė)

Bet buvusi galingoji jaunystė prasiveržia pro visas užtvaras ir pasirodo poetei visu gražumu, pasiliekama gilaus jausmo ir pagaunančio vaizdo posmais eilėraštyje **Pavasaris grįžta** ir keliuose kituose.

Širdies vėl šaltinis pratrykšta
Sidabro dainos skambumu;
Užmiršusi sapną pernykštį,
Pavasario sveikint einu.

Vėl siūbtelia noras gyventi ir žydėti, kaip jaunystės sodas.

Gamta

Gamta G. T. poezijoj nėra varomasis veiksnys, bet tik išgyvenimų palydovė ir vaizdinė priemonė, simbolis, pvz.:

Nei mažoj širdyje išlaikyti
Tiek daug saulės, sapnų tiek ir
/vėjų.
(Pavasario daina)

Eilėraščių, vaizduojančių grynai gamtą, rinkiny kaip ir nėra: gal tik **Linksma naktis,** kuriame nepaminėtas tiesioginis ryšys su žmogumi. Štai, vienas posmelis:

Išbučiavęs parlydės
Jaunąją aušrinę,
Renkant saulei nuo žolės
Rasą deimantinę.

Kaip matėme, "Pabirusių dienų" skalėje asmeniniai išgyvenimai daug kur iškyla bendriniais bruožais, todėl jų negalima būtų pavadinti egoistiniais.

Poetiniai įvaizdžiai

Poetiniai įvaizdžiai iš dalies yra išryškėję iš pacituotųjų posmų. Apskritai, visi eilėraščiai yra turtingi jais: tropais, figūromis, epitetais ir t. t. Vietomis net pergausu. Trumpi glausti kūriniai dėl to iš pirmo pažvelgimo lyg ir nesuprantami, nes vaizdai vienas kitą lyg ir aptemdo, kaip tapytieji meno paveikslai, jeigu tarpe jų nėra protarpių. Tačiau, giliau įsiklausius į šykščią žodžių kalbą, neaiškumas dingsta. Vaizdų, einančių šalia vienas kito, glaustumu kai kurie eilėraščiai primena Salomėjos Neries **Senelės pasaka,** apie kurią Neris yra pati pasisakiusi, kad tas eilėraštis vaizdais persunkus. Lyginu:

Apšerkšniję mūsų žiemos.
Balta balta, kur dairais.
Ilgas pasakas mažiemus
Seka pirkioj vakarais.

Apie klaidžią sniego pūgą,
Saulės nukirptas kasas,
Apie žąsiną moliūgą,
Kurs išskrido į dausas.
(Senelės pasaka)

Į šalį laivas žiūri:
Vėluojasi žvaigždė.
Toks vakaras paniuręs
Atėjo išlydėt

Žuvėdra grįš į lizdą,
Lėtai sparnais plasnos,
O tau vaidensis vis dar
Skarelė mylimos.
(Iliuzijos)

Priešpriešiniai palyginimai ar figūros, keliančios vaizdų kontrastus ir juos vidiniu panašumu surišdamos, daro eilėraščius, ypač lietuvio širdžiai, mielus, nes jais kiek nukrypstama į mūsų tautosakinius puošmenis. Tokie eilėraščiai yra **Prie karsto, Tai ne būrys balandžių...** Kaip ir dainoje "Nei vėjai pučia, nei medžiai ūžia" ir t.t. Smulkiau įvaizdžiai čia nenagrinėjami, nes apie juos iš dalies yra pasisakęs St. Tamulaitis **Drauge.**

Prikištinos smulkmenos

Jeigu būtų galima ką prikišti, tai:

1. Ne visi įvaizdžiai yra nauji, originalūs ar netikėti. Bet tokių autorių, kurių poezijoje visai nepasikartotų kada nors buvusios vaizdinės priemonės, beveik neįmanoma nurodyti.

2. G. T. nesivaiko kintančių madų. Ji laikosi klasikinės poezijos matavimo būdo, todėl gal nederėtų keisti tuose pačiuose eilėraščiuose ritmo, ypač trumpuose. (Žinoma, ne visų eilėraščių ritmas keičiamas.) Jeigu tai daroma, reikėtų keisti tik tam tikra tvarka. Turiu galvoje dar štai ką. G. T. yra eilėraščių, kurie susilaukė muzikinės palydos — melodijos. Galimas daiktas, kad ir po šį rinkinį mūsų kompozitoriai pasižvalgę užtiks dainuotinų gabalėlių. O nevienodas neišlaikytas ritmas gali būti kliūtimi. Taip pat tradiciniai eilėraščiai, kurie pakliūva į skaitymų knygas besimokančiai jaunuomenei, tinkamesni vienodo ritmo. O tokių G. T. eilėraščių į pasakytus skaitinius yra pakliuvusių.

3. Vietoje asonansų, kur jie pasitaiko, geriau tiktų tikrieji rimai.

4. Yra žodžių, nevienodai sukirčiuotų, pvz.: gintaras ir gintaras. Eilėgalyje rimuojama irklai su vėlai. Bet tai atsirado ne todėl, kad autorė to nebūtų žinojusi, bet greičiausiai todėl, kad naudojasi poetine laisve.

Yra keletas ir silpnesnių eilėraščių: Baltos svajonės, Lava, Meškos, Palydovui ir gal dar vienas kitas. Bet kur jų nepasitaiko!

Apskritai paėmus, knyga nedidukė, bet svari, kaip ir dera lyrikai. Glaustumu, simboliais daug pasakyta. Kalba gryna, lietuviška, ta prasme gali būti pavyzdinė. Ypatingai miela, kad neapsunkinta svetimais žodžiais ar posakiais. Knygai pavadinti surado ne manieringą antraštę, atskiriems kūrinėliams lietuviškus vardus. (Išimtį sudaro **Mimoza** ir **Nostalgija**, bet kaip juos kitaip pavadinsi!) Ji pasielgė, kaip anais laikais Antanas Baranauskas, įrodęs, kad lietuvių kalba galima sukurti nuostabiausią poeziją. Vaizdai, sakyčiau, barokiniai, dažniausiai, be pozavimo (išskyrus vieną kitą). **Autorė yra perdėm logiška.**

Visa to akivaizdoje knyga labai tiktų jaunimui, tuo labiau, kad joje atiduota jaunystei didelė duoklė, o toji jaunystė švelniu ryšiu pririšta prie tėvų žemės. Kaikuriuos parinktus gabalėlius galėtų mažieji mokytis atmintinai.

Žinant, kad laikraščiai ilgų straipsnių nenori, čia perbėgta tik bendrais bruožais. Skaitantieji teturi galvoje. O iš Gražinos Tulauskaitės laukiame daugiau skaidrios, į augštumas kopiančios lyrikos.

Knyga išleista skoningai ir gražiai.

Gražina Tulauskaitė, **Rugsėjo žvaigždės.** Lyrika. Išleido Terra, 1957 metais.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. GINEITIS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
Tel. HEmlock 4-8037
Vertimai — Pilietybė — Laiškai
duoda pamokas. Prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)

Vanderwagen Bros.
• COAL • FUEL OIL
ANTI-RUST SINCLAIR Super Flame OILS
Use Our "Keep Fill" Service Call
Portsmouth 7-8020

NUO KOSULIO ir PERŠALDYTOS KRŪTINĖS ir GERKLĖS
pabandykit DEMEX cough syrup. Imkit DEMEX kas 3 val. DEMEX tuojau palengvina sausą, dusinantį kosulį nuo persišaldymo bei astmos. Pagelbsti kraujo cirkuliacijai, naikina bakterijas, kurios yra kosulio bei peršalimo priežastimi. Per 10 metų tūkstančiai žmonių, kaip jauni taip ir seni, vartoja šiuos vaistus. 4 uncijos kainuoja tik $1.25 jūsų vaistinėse.

PASKUBĖKITE IŠSIŲSTI GIMINĖMS IR DRAUGAMS siuntinį — DOVANĄ VELYKOMS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
Tel.: INgersol 7-6465, INgersol 7-7272
(Licensed by USSR)

Siųsti galima tik naujus daiktus: (medžiagas, drabužius, maisto produktus, vaistus, siuvamas mašinas, akordeonus ir t. t.).
Siuntinių pristatymas garantuotas, o taip pat gavėjo parašu. Visos išlaidos įskaitant muitą apmokama firmos kontorose. Kiekvienas siutinys apdraustas.
Siuntiniai adresantams pristatomi laike 2 mėnesių, oro paštu laike 8—10 dienų.
Klijentų patogumui firmos įstaigose yra didelis pasirinkimas ir įvairių rūšių prekių prieinamomis kainomis.
Firma atidaryta kasdien, o taip pat sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro.
Newarko įstaiga sekmadieniais uždaryta.

MŪSŲ SKYRIAI:

78 Second Avenue, NEW YORK 3, N. Y., ORegon 4-1540
121 S. Vermont St., LOS ANGELES, CAL., DUnkirk 5-6550
832 N. 7th Street, Philadelphia 23, Pa., WAlnut 3-1747
11601 Jos Campau Av., DETROIT 12, MICH., TOwnsend 8-0298
651 Albany Avenue, HARTFORD, CONN., CHapel 7-5164
312 Market Street, NEWARK, N. J., MItchel 2-2452
3741 W. 26th STREET, CHICAGO 23, ILLINOIS CRawford 7-2126

SKOLINK IŠ
STANDARD
UŽ
ŽEMESNĮ NUOŠIMTĮ
TAUPYK PAS
STANDARD
Stipriausioji Chicagos Bendrovė
Turtas $60,000,000.00
Atsargos Fondas $5,700,000.00
Chartered and Supervised by the U. S. Government
JUSTIN MACKIEWICH, Prez.
DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 v. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiadieniais visai neatidaroma.
STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIrginia 7-1141

Didžiausia su 25 metų praktika siuntinių persiuntimo įstaga!
Globe Parcel Service, Inc.
1313 Adison Road. (Corn. Superior & E. 71st St.) Cleveland 3, Ohio Tel. UT — 1-0806
Ellis Building, Room 10 409 West Broadway So. Boston 27, Mass. Tel. AN 8-8764
Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į Lietuvą ir visas Rusijos sritis, siuntėjui apmokant muitą čia.
Dabar galima siųsti iki 44 sv. jeigu siunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis 15"x15"x12". Oro paštu galima siųsti iki 22 sv.
Maistą kartu su drabužiais siųsti neleidžiama. Taip pat neleidžiama siųsti vartoti daiktai.
Toliau gyvenantieji pakėtus siųskite mums paštu arba per Railway Express. Siuntinį surašę ir perkavę, mes laike 24 val. pranešime kiek persiuntimas kainuoja.
Mūsų įstaigoje galima gauti medžiagų ir kitokių prekių pigiomis kainomis.
ĮSTAIGOS TARNAUTOJAI LIETUVIAI
Greitas ir mandagus patarnavimas, įkainuojame prieinamomis kainomis. Siuntiniai pilnai apdrausti. (SIUNČIAME SU INTURISTO LICENZIJA.)
Jūs įsitikinsite, kad per mus siųsti pakėtai greičiausiai pasiekia gavėją.
(Skelbimas laikinas — malonėkite išsikirpti adresą.)

Iš prel. Dambrausko dienoraščio

V. ŠIRVYDAS, Norton, Vt.

Šiemet vasario 19 d. sueįo 20 metų kaip mirė Adomas Jakštas — prel. Aleksandras Dambrauskas, viena iš šviesiausių asmenybių Lietuvos istorijoje. Tautinio atgimimo žadintojas, enciklopedinio išsilavinimo mokslininkas, poetas, kritikas, daugelio laikraščių steigėjas, redaktorius, ben dradarbis. Vadovaudamas Šv. Kazimiero draugijai yra paskleidęs daugybę knygų po Lietuvą. Už uolią lietuvišką veiklą rusių penkeriems metams laikytas Ustiužnos ištrėmime. Minėdami to mūsų rašytojo, matematiko, filosofo, teologo, publicisto, esperantininko sukaktį, duodame čia pluoštelį ištraukų iš jo dienoraščio.

— **Red.**

Sykį bevartant seniai turimas, bet retai žiūrimas, lietuviškas knygas, į akį krito prelato A. Dambrausko (poeto A. Jakšto) "Iš Kauno kronikos" antrašte dienynas, paskelbtas Kaune 1921 metais ėjusiame "Mūsų Senovės" žurnale. Man dažnai patikdavo Jakšto pasūrinti taiklūs žodžiai mūsų visuomeniškiems nepritekliams (vienas jo slapyvardžių buvo "Druskius"). Todėl gal kam patiks ir šios to dienyno ištraukos, ypač kad susidaro graži proga jas paskelbti. šiemet sueina 20 metų nuo Jakšto mirties.

Dienynas pradedamas paskutine 1907 metų diena ir prelatas sako: "Noriu trumpai pažymėti, ką mačiau, girdėjau, veikiau ir mąsčiau — ne kaip garbės jieškotojas, bet kaip Dievo tarnas ir tikras tiesos mylėtojas".

1908 m. sausio 9 d. užraše sakoma: "P. Herbačiauskas (Krokuvoje gyvenęs lietuvis rašytojas) atsiuntė man laišką, kuriame išvadino "chamu", "gryziopiorku" ir "melagiu" už tai, kad jo "Potępienie" pavadinau privačiame laiške "jerunda jerundissima".

Sausio 12 d.: "Buvau lietuvių studentų koncerte. Buvo lenkiškos deklamacijos ir rusiška arija iš "Oniegino". Nepatiko sekimas aristokratų. Geistina daugiau demokratiškumo".

Sausio 16 d.: "Kauno gubernatorius uždėjo 200 rublių pabaudos "Vienybei" dėl korespondencijų apie kaikuriuos mokytojus (rusintojus) ir raštininkus. Gubernatorius rado jose kurstymą prieš rusus. Seniau bausdavo kunigus už išvažiavimą iš parapijos ribų be leidimo, o dabar už menkiausią korespondenciją, nors jose tiek politikos, kiek kunigo nuvažiavimas pas kaimyną be leidimo".

Sausio 22 d.: "Buvau Dainos susirinkime. Nutarta dar kartą atmainyti paragrafą įstatų apie nepriėmimą nemokančių lietuviškai šnekėti ir neapsiimančių per 8 mėnesius lietuvių kalbos išmokti. Pripažinta, kad Dainai negrumoja joks sulenkėjimo pavojus".

Sausio 25 d.: "Skaičiau Uspenskio "Nravy Raštieriajevoj ulicy" (Papročiai Rašteriavo gatvėj). Puikus vaizdas begalinio Rusijos prasigėrimo ir doriško žlugimo. Tauta, kuri taip gyvena, kaip Uspenskis rašo, be jokių augštesnių idealų, be jokio net žmoniškumo, nieko kito negali susilaukti, tik Mukdenų ir Čusimų (pralaimėjimai japonų kare) visose žmonijos veiklos srityse".

Sausio 30 d.: "Posėdis Šv. Kaz. dr-jos valdybos. Kalbėta, be ko kito, kas daryti su Banaičiu, nes jo spaustuvė eina visprastyn. Ak, Dieve, kaip sunkus lietuviško laikraščio redaktoriaus padėjimas! Ir materialiai ir moraliai, ir net su spaustuve vargšas turi krimstis!"

Vasario 10 d.: "Gavau iš prof. E. Lefevre francūzišką vertimą mano esperantų knygelės "Pri novaj trigonometrijai sistemoj" (Nauja trigonometrijos sistema). Duok, Dieve, kad vertimas išsiplatintų mokslo vyrų tarpe, o ypač kad įrodytų kunigijos priešams, kad kunigai mokslo nebijo, bet jį myli, rasit, labiau, negu visoki rėksniai agitatoriai iš antiklierikalų tarpo".

Kovo 1 d.: "Iškilmingai palaidotas kun. Jaunius (žymus kalbininkas, miręs Petrapilyje). Žmonių pilna bažnyčia. Kunigų 15. Lenkišką pamokslą prieš mišias sakė kun. Kavoliauskas iš Peterburgo, po mišių lietuviškai sakiau aš. Kapuose puikiai pakalbėjo lenkiškai ir lietuviškai kun. Tumas iš Vilniaus. Kaip ženklas lietuvių gyvenimo, laidotuvės, matyti, kauniečiams padarė nemaža įspūdžio".

Balandžio 5 d.: "Laikraštyje "Przegląd Spoleczny" parodyta man ilgas straipsnis "Szowinizm narodowy" (Tautinis šovinizmas) specialiai taikytas "A-

A. Jakštas - Dambrauskas

domui Jakštui". Straipsnis kvailas, kaip jo autorius".

Bal. 6 d.: "Atsilankė Dr. Basanavičius. Pasikalbėjome apie kelionę į Romą ir apie lenkų ir lietuvių meno parodas Vilniuje. Lenkų nepavyko, lietuvių buvo perdaug "moderni".

Bal. 20 d.: "Vis daugiau pas mus atsiranda kandidatų į genijus "Uebermenschus", kuriais visuomenė privalanti rūpintis, dėti jiems pinigus, kad jie galėtų ramiai gyventi, teikdami visuomenei ne tai, kas reikalinga, bet kas jiems patinka".

Rugpj. 26 d.: "Buvau pakvies tas gubernatoriaus kanceliarijon dėl Tolstojaus, kad apie jį nerašyčiau, kas valdžiai (rusų) nepatiktų".

Rugpj. 28 d.: "Buvau Vilniuje, aplankiau parodą "Dziecko" (Vaikas). Sumanymas ir įvykdymas kultūriškas. Žinoma, viskas lenkiškai. Kun. Tumas pasakojo, kad Vilniuje permaža lietuvių. Sulietuvinti Vilnių tegali tik laikas".

Rugs. 30 d.: "Darbais apsikroveș, negalėjau žodelio įrašyti šiuose užrašuose. "Neturiu laiko" dažnai girdime. Iš tikrųjų, XX amžiaus žmogus, ypač veikėjas, yra stačiai žmogus "neturįs laiko". Jis neturi laiko įsigilinti į kokį nors klausimą, neturi laiko paskaityti rimtesnę knygą, neturi laiko pasilsėti, neturi laiko bažnyčion nueiti, neturi laiko mylėti Dievą ir artimą, neturi laiko prie mirties pasiruošti".

Spalių 10 d.: "Laikraščiai pilni žinių apie naujas paskolas. Bet niekas nerašo ir nemąsto, kuogi pasibaigs tos visos paskolos".

Spalių 17 d.: "Buvau kinematografe. Jei turime katalikišką spaudą, reiktų pasirūpinti ir katalikišku geru kinematografu geriems jausmams žmonėse judinti".

Lapkr. 13 d.: "Pas mus visur apsileidimas labai didelis. Kiek vienas sau. Manoma, jog kultūriškas darbas galįs eiti pats vienas be mūsų prisidėjimo ir parėmimo. Yra draugijų: ak, tai labai gražu — tegul jos gyvuoja. Bet duoti toms draugijoms skatiką, apie tai daugumai neateina į galvą. Yra laikraščių. Ar jie reikalingi? O kaipgi! Bet juos remti irgi daugumai nerūpi. Gana to, kad yra, na, tai bus ir toliau. Ar reikalingas žurnalas "Draugija"? Ak, labai reikalingas! Meldžiausis redaktoriau — leisk jį toliau! Matai, ir užsienių kritikai pagyrė. Bet parašyti straipsnį ar bent knygos recenziją, niekam į galvą neateina".

1909 m. sausio 10 d.: "Pergalė eina visados iš apačios, ne iš viršaus. Ateičiai dirba susipratę žemesnieji sluogsniai. Valdžios minių judėjimą tik reguliuoja ir tai dažniausia netikusiai. Kiekvienos valdžios tragedija ta, kad valdžia visados eina paskui gyvenimą, ir nesugeba jam kelio skinti. Kelią skina pranašai, idealo jieškotojai, o valdžios, kaip palaikytojos status quo, visados esti idealui priešininkės".

Rugpj. 25 d.: "Draugijai" uždėta bausmė 300 rublių už žinias apie Vilniaus archiriejo (stačiatikių vyskupo) kelionę po Lietuvą (nr. 30). Tos žinios pripažintos "ložnyja i neotviečajuščija diejstvitelnosti" (melagingos ir neatitinkančios tikrovei). Tebūn Dievo garbei!"

Rugpj. 27 d.: "Viduramžiais teisė vabalus, žiurkes, nusikaltusias kiaules ir jaučius; na, XX amžiuje be jokio teismo baudžia laikraščių redaktorius. Tai tau pažanga!"

1915 m. lapkričio 28 d.: "Nuo šio dienos Žemaičių vyskupijon įvedama naujas stilius (kalendoriuje). Seniai troškau tos reformos, apjungiančios Lietuvą su visa Vakarų Europa. Tikėjausi rusai įvykins ukazais, bet įvyko tyliai be ukazų ir debatų. Paliepta ne vokiečių įsakymu (tada Lietuva buvo vokiečių okupuota), bet dvasiškos vyriausybės paliepimu".

Gruodžio 1 d.: "Karo pradžioje skaičiau vien rusų ir lietuvių laikraščius. Paskui gaudavau prancūziškų. Ir vieni, ir kiti, išskyrus lietuviškus, buvo pilni plūdymų vokiečiams. Prancūzai nesidrovė net vokiečių katalikys tę išniekinti. Paviršutinė katalikybė Prancūzijoj gal ir labiau žymi, bet dvasios kilnumo, persiėmimo religijos tiesomis, rimto Bažnyčiai atsinešimo, Vokietijoj bene bus daugiau. Man matos, jei ilgainiui ir kils Bažnyčios atnaujinimas, tai ne iš Prancūzijos ar Italijos, bet greičiausia iš Vokietijos, nes vokiečiai katalikai ne tik meldžiasi, bet ir rimtai galvoja ir moka dirbti ir organizuotis. Prancūzai katalikai — tai daugiausia des bons passifs. Iš pasyvumo sunku ko gero sulaukti.... Prancūzams, kaip lenkams, katalikystė, kiek patėmijau, tai kaukė. Ji užsidedama, viešai pasirodant; bet gyvenime, namie, išskyrus tikinčias moteris, ji numetama, kaip nereikalingas dalykas".

Gruodžio 8 d.: "Atvažiavo iš Vilniaus Dovydaitis ir paskirtas lietuvių gimnazijos direktorium. Yra viskas: direktorius, profesoriai ir mokiniai (apie 200) — nėra tik lietuviškų vadovėlių iš ko mokytis. Sukurti tuojau mokslo literatūrą, pasiro do, nelengvas dalykas".

Gruodžio 14 d.: "Tautų santykiai be galo painus dalykas. Painioja tautinis egoizmas. Mažosios tautos neturi jėgų, didžiosios neturi sąžinės ir gėdos. Čia lenkai, turbūt, užima pirmą vietą. Jie save laiko didele tauta ir į lietuvius, baltgudžius žiūri kaip etnografinę medžiagą būsimai "didžiajai Lenkijai".

Gr. 20 d.: "Atsiųstas vokietis kareivis šiandien rinko mūsų name misingines durų "kliamkas". Rado kelioliką ir išsinešė".

1916 m. sausio 5 d.: "Šiandien Kaunan atsikraustė "Dabartis" (vokiečių karo vyriausybės okupuotiems lietuviams leistas laikraštis).

Sausio 8 d.: "Dr. Steputaitis (lietuvis atstovas tuometiniame Prūsijos Landtage) grįžo iš Vilniaus. Sako, įstatęs du lietuvių Vilniaus miesto tarybon. Bravo!"

Sausio 9 d.: "Ateitį numatyti nelengva. Bet yra principų, kuriais galima remtis. Pirmoje vietoje stovi neabejotina tiesa, jog Dievas yra visų tautų ir valstybių Viešpats ir Jis pasaulį valdo, ne diplomatai. Dievas yra begalinė Išmintis. Kas Dieviškai priešinga, negali įvykti, kad ir kažin kaip diplomatai norėtų, ar būtų galingos valstybės, kurios to trokšta".

Sausio 10 d.: "Absoliučiai Išminčiai-Logosui absoliučiai priešinga yra valstybių bei tautų pui kybė, ypač tautinis bei valstybinis farizėizmas. Juo nusideda valstybės, dangstydamos savo užsienio politiką augštais šūkiais (pavergtų tautų išlaisvinimas, krikščionių gynimas ir t. t.), o viduj namie neduodamos pavergtoms tautoms jokios laisvės, visaip jas kultūriškai ir ekonomiškai išnaudodamos. Tokia nekrikščioniška, farizieiška politika negali atnešti nieko gero: anksčiau ar vėliau ji turi pasibaigti dorišku ir moraliu puolimu".

Sausio 15 d.: "Kokie Anglijos, Italijos, Prancūzijos, Rusijos ide alai? Ar jos prisipažįsta turį sau Dievo uždėtas tulas tautines bei valstybines pareigas? Rusijoj apie tas pareigas puikiai yra rašęs neužmirštamas rusų filosofas Vl. Solovjevas. Jis pranašavo, kad Rusija tol neturės jokio pasisekimo savo politinėje veikloje, kol neišsižadės pagoniškos tautinio egonizmo politikos ir nepradės varyti krikščioniškos politikos, kuri viena tegali Rusiją augštyn pakelti. Bet Solovjevo balsas buvo, deja, balsas "šaukiančioje girioje". Apie Angliją, Prancūziją ir Italiją, rodos, nėra ko nė kalbėti. Kitokios politikos, negu egoizmo, ar augštesnių idealų negu interesai, rodos, nė girdėti negirdėjo".

Sausio 17 d.: "Kad vergiškas priėmimas svetimos kultūros ne tikra kultūra, rodos, įrodymų ne reikalauja. Lenkų, rusų ir vokiečių kultūros augštos ir geros jiems, bet mums, lietuviams, netinka. Mes privalome savąją kultūrą patys sukurti, imdami iš kaimynų tik kas mums tinkamiausia, savotiškai perdirbant".

Sausio 18 d.: "Sakyčiau, tai net Dievo valios pildymas. Dievas, leisdamas ant žemės lietuvius, be abejo, nenorėjo, kad mes pasyviai pasiduotumėm kaimynų įtakai ir juos visu kuo bezdžioniautumėm. Jis norėjo, kad sunaudotumėm Jo duotąją kūrybos galią savotiškai ir savo tautos labui. Nesinaudojimas ta kūrybos galia būtų Dievo duotosios dovanos išniekinimas ir užtrynimas įspaustojo mūsų sielose Dievo Kūrėjo paveikslo".

Vasario 10 d.: "Rusijos klaida tame, kad ji mano turinti teisę viešpatauti ant viso pasaulio, ne pildydama jokių Apvaizdos uždėtų ant jos pareigų. Ją žudo senas bizantizmo raugas — amžinas maišymas pagonybės su krikščionybe, siekimas iš šių nesutaikomų elementų sukurti rusišką sintezę ir praktikoj tenkintis tokiu nenatūraliu padaru. Teorijoj Rusija skelbiama vieninte tikrai krikščioniška valstybė, bet praktikoje krikščionybė nustumta cerkvėn ir terodoma šventadieniais, gi viskas kita su krikščionybe nieko bendro neturi".

Vasario 11 d.: "Kadangi Dievas farizieizmo nemėgsta, tai, man matos, Rusija vargiai ko gero sulauks iš šio karo. Farizieizmas su nežmoniška puikybe dėl savo galios ir didybės turės susilaukti natūralią Dievo bausmę".

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė

PRECIN PHOTO STUDIO

(Incorporated)

EDVARDAS ULIS, sav.
4058 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-2481

RINOS & VANDENS NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI
(Gutters & Downspouts)
STOGAI IR DUMTRAUKIAI
UŽ ŽEMIAUSIAS KAINAS

Dedame naujas plieno (copper alloy steel) rinas, kurių nereikia dažyti. Taisome rinas ant senų namų, išsmaliname iš vidaus ir nudažome. Senas rinas padarome kaip naujas.

Plokščius ir pakilus stogus — Taisome, remontuojame arba naujai dengiame. Dumtraukius bei "smokestacks" išvalome ir atremontuojame, arba naujus įtaisome. Atliekame visus namo dažymo darbus iš lauko. Atliekame "tuckpointing" — mūro remontą. Esame pilnai apsidraudę. Darbas garantuojamas. Atdara dieną ir naktį.

LAwndale 1-6047 arba
ROckwell 2-8778

KAZYS ČESNAUSKAS
6444 SO. TROY ST.
Tel. WAlbrook 5-7670 ir
GIbson 8-4938

● Generalinis kontraktorius naujų namų statybai, įvairiems remontams ir namų pertvarkymams ● Turime didelį patyrimą namų statyboje. ● Patys atliekame cemento ir medžio darbus ● Apkainavimai nemokamai.

MOVING
Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna apdranda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.
R. ŠERENAS
2047 W. 47th Pl., Chicago.
Ill. WAlbrook 5-8063

SIUNTINIAI LIETUVON IR ANAPUS
Pigiausia siųsti per "ANAPUS"
Tuojau reikalauk kainaraščių adr.:
"ANAPUS", 17070 Ludlow St., Granada Hills, Cal.

Mes mokame Augštą Dividendą!
MIDLAND Savings and Loan Association
PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

ANTANAS TVERAS
DIPL. LAIKRODININKAS
Gerųjų firmų laikrodžiai, brangenybės, religiniai dalykai (devocionalai), prekės dovanoms.
2646 W. 69th St. RE. 7-1941

YERKES HARDWARE
Telef. GRovehill 6-9314
Elektros Reikmenys — DAŽAI:
DUTCH BOY; MARTIN SENOUR ir kt.
KOTON dažai, kuriuos galima naudoti ir lietingame ore — lyjant.
6822 So. Western Ave., Chicago 36, Ill.
Pas mus galite apmokėti elektros ir gazo sąskaitas.

JONAS GRADINSKAS
J. G. TELEVISION CO. ● 2512 W. 47th Str. ● FRontier 6-1998
RADIJAI, PATEFONAI, TELEVIZIJOS, HI FI
DUODAM IŠSIMOKĖTINAI. PRIIMAME SENUS. TAISOM
NUOLAIDA lig 1/3
Vokiškiem aparatam: jie gaunami tiesiai iš importo firmos. Vietiniai HI FI aparatai. "Trijų matavimų" garso magnetofonai-rekorderiai
Atidara kasdien lig 6 val. v., pirm. ir ketv. lig 9 v.v. sekm. uždaryta

SAUGU!!!
Jūs būsite saugūs, atidavę iš daktaro gautą receptą išpildyti vaistinei, kurios svarbiausia užduotis išpildyti tikslius receptus, , kaip jie yra daktaro nurodyti
Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie sekmingai veikia. Turime vaistų, importuotų iš užsienio, ir pačių naujausių, vėliausiai išrastų.
Kviečiame ir Jus duoti mums išpildyti Jums prirašytą receptą ir įsitikinsite, kad mūsų vaistai tikrai šviežį ir kainos labai prieinamos.
ĮSPILDOME IŠ LIETUVOS GAUTUS RECEPTUS.
DARGIS VAISTINĖ
CHARLES DARGIS,
Reg. Pharmacistas
2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HE 4-6050

SIUNTINIAI Į S.S.S.R.
Lietuvą, Latviją, Estiją ir likusias Respublikas
Siųskite per:
EXPRESS SHIPPING CO.
863 Albany Ave., Hartford, Conn.
Tel.: ALpine 5-6732
Pasinaudokite mūsų ilgamečiu patyrimu.
Kiekvienas siuntinys apdraustas.
Patiekiame asmeninius pakvitavimus gavėjo
Siuntinius pristatome 5-6 savaičių bėgyje,
be muito apmokėjimo, nuo siuntinio priėmimo dienos.
Savo kontoroje turime didelį pasirinkimą:
Originalių angliškų medžiagų, įvairių rūšių odos, almazų stiklui piauti ir kitų įvairiausių daikių labai prieinamom kainom.

DIDELIS PASIRINKIMAS BALDŲ!
Moderniai atremontuotose patalpose rasite didžiausį pasirinkimą moderniausių baldų, T.V. ir Radio aparatų, ir kitų namams reikmenų.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, sav.
ROOSEVELT FURNITURE Co.
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30

VIKTORO KOZICO:
Lietuviškas gazolino stotis ir automobilių taisymas.
Atliekami motorų remontai, dažymo, dažymo darbai ir keičiamos dalys
CALL-ME-MOTORS CO.
759 S. WESTERN AVE. PK 5-9653

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
iš stoties WGES 1330 k. kasdieną nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 8:30 iki 9:15 v. ryte, ir kas pirmadienį nuo 7 iki 8 vakare.
SEKMADIENĮ iš radijo stoties WOPA 1490 k ir FM 102-3 MC. 8:30 iki 9:30 ryte.
Tel. HEmlock 4-2413
7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE!

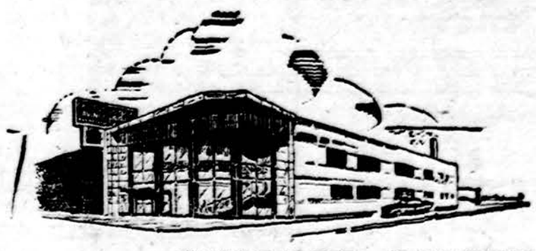

Remiantis Chicagos Savings Bendrovės praeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 met., jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigus. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tiktai saugumą — iki apdraudimą iki $10.000.00, augštą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausiai įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Milijonai dolerių morgičių paskoloms. Ant prieinamų išlygų. Lengvais išmokėjimais. (Darome paskolas iki 25 metų išmokėjimo ant t inkamų nuosavybių).

Rašykite dėl informacijų — Mūsų turtas arti $24,000,000.00

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 So. Western Ave. Tel. GRovehill 6-7575 Chicago, Illinois
Atdara: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8.
Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 2 valandos po pietų.

MERGAITĖ

JURGIS JANKUS, Rochester, N. Y.

(Tęsinys)

Valgant buvo linksma, garsiai juokėsi, tarpais žiūrėjo tiesiai į akis ir leido man žiūrėti.

Pavalgiusi išėjo į savo kambarius, o aš su nekantrumu įbėgau kabinetan. Įbėgau, bet nieko negalėjau suprasti: popieriai tebebuvo taip pat išdraikyti ir atrodė nepaliesti, gal net akim nemesti. Grejčiausiai bus taip ir buvę. Tada mane pervėrė sunkus klausimas: o jeigu ji tikrai korektiška ir nekiš nosies į svetimus rankraščius?

Su virpančia širdim atsimenu, kokia ji buvo valgant, ir paėmęs plunksną parašiau:

"O leisk išbučiuot
Tavo akių pilkumą,
Vienu žodžiu nuimk
Širdį gulantį sunkumą,
Laimei širdį atverk,
Mane džiaugsmu panerk,
Ir leisk, o leisk išbučiuot
Tavo akių pilkumą".

Mečiau rašęs. Vistiek negali to pasakyti, kas darosi širdy. Apėmė gilus ir drumstas jausmas, panašus į gėlimą. Darėsi taip sunku, kad negalėjau pasilikti nei šalia jos, negalėjau ir niekur išeiti. Aš vis nenorėjau tikėti, kad žodžiai, kuriuos pradėjau rašyti šypsodamasis ir gale jų pramatydamas tik malonų pažaidimą, staiga sugrįžo į mano paties širdį, kaip įkaitintos strėlės. Kaip dideli, aštrūs ir neperžengiami uolynai. O gal jie ir pačioj pradžioj ėjo iš pačios širdies, tik aš pats norėjau jų prasmę kreipti pagal įpras tas patogumo vėžes.

Vistiek po pietų, kai ji greitai užvalgiusi, išskuba į savo kambarius, vėl ėmiau plunksną ir vėl rašiau su troškuliu, kad ji ateitų ir paskaitytų, o kartu ir su neišsakyta baime, kad to paskaitymo rezultatas gali būti priešingas. Vistiek rašiau:

"Aš noriu pabėgti nuo Tavęs, kad nepradėčiau kalbėti apie meilę, o kartu ir negaliu pasitraukti nuo Tavęs. Žinau, Tu mano žodžių nesuprasi ir galvosi apie mane kaip galvojai apie kitus, kurie panašius žodžius Tau kalbėjo. Gal Tu nusileisi mano, o gal ir savo, malonumui, bet galvosi ir jausi kitaip. Bet aš to nenoriu. Tu nieko manęs neklausk ir man nieko nesakyk. Aš pats nežinau, iš kur imasi visi tie jausmai, bet noriu Tau atiduoti viską, visą savo gyvenimą ir be jokių sąlygų. Ateik ir imk. Nuo šio akimirksnio ligi nežinomo galo. Tau gal tai menka dovana, gal niekniekis, bet man viskas. Tavo atžvilgiu aš nebetekau nuosavybės jausmo. Viskas, ką turiu taip natūraliai, rodos, yra ir Tavo; ir aš pats su degančia širdimi, net ir mano Dievas. Toj vietoj Tu gal nustebsi ir pakelsi savo gražius antakius augštyn, kaip darai visada, kai stebiesi. Bet taip yra, taip aš jaučiu. Aš Jį vadinu savuoju Dievu, nes Jis buvo visada su manim ir įgavo mano bruožų. Aš noriu, kad Tu mano Dievą sujungtum su savuoju, ir jis būtų mūsų abiejų vienas ir nebepadalomas".

Visos tos sąvokos buvo manyje miglotos, kaip rūke dunksą daiktų siluetai, bet jas jaučiau taip tvirtai, tarsi pirštais palies damas, ir rašiau negalvodamas, nejieškodamas žodžių, kad išeitų tikriau ir geriau. Jie patys, kaip pakirdę paukščiai, būriu skrido kažinkur giliai iš vidaus. Pakilo, nulėkė, ir daugiau nbebuvo...

Parašiau, užmečiau ant viršaus storą knygą, paskum pluošta laikraščių ir išėjau.

Kieme pakėliau galvą į viršų. Ji vyniojo lange žiūrėdama į laukus.

— Einu į miestelį. Gal reikia ką parnešti?

— Ne. Man čia yra visko. Net perdaug! — nusijuokė.

Ir ji ėmė moti ranka išdykusi ir linksma.

Į miestelį ir man nieko nereikėjo. Paėjau ligi alksnyno, apsukau trakais didžiulį ratą ir, kai grįžau buvo visiškai sutemę.

Grįžau nervingai skubėdamas. Pats pykau, kam pradėjau tokį kvailą žaidimą. Ar ji jau skaitė? Ant stalo tebegulėjo sumesti laikraščiai ir knygos. Jeigu jau skaitė, kas pasakytų, kas dabar jos širdy.

Ilgai vaikščiojau po kambarį, visą rašinėjimą vadinau kvailu žaidimu ir jaučiau, kad kelio atgal nebėra. Norėjau dar pats save įtikinti, kad tas jausmas tik įsikalbėtas, kad jis greitai praeis ir išblės, kaip nakties tam sumoj iš kamino iššokusi kibirkštis, bet pats nebetikiu nė vienu savo raminamu žodžiu, nė vi a išmintinga mintim.

Mėgau kovoti pats su savim ir pats beviltiškai mačiau, kad visi, kitados taip tikę, gudragalviavimai pasidarė be reikšmės. Pasijutau vienišas, senstelėjęs, beprotiškai jauną moterį pamilęs žmogus.

Mėginau būti grubus ir įtikinėjau save, kad ir ją turėjau paimti tuo pačiu šablonu, kaip visas kitas. Tam nereikėjo išgalvoti nei naujų žodžių, nei smulkmenų; ir žodžiai ir smulkmenos visada tie patys. Pilkų laukų vienuma, ilgi sunkūs vieniši vakarai, nepabaigiamos dienos be svetimo žmogaus būtų stovėję už pečių ir padėję. Ir visdėlto... Visdėlto vėl sėdau prie stalo, numečiau laikraščius į kampą ir rašiau. Rašiau daug žodžių apie meilę, apie negrįžtan čią jaunatvę, apie vieną kartą tedainuojamą dainą.

★

Buvo šeštadienis. Juodi debesys, ilgais dryksniais virš tamsaus liūdno miško nutįsę, skendėjo besileidžiančios saulės spindulių rausvume. Oras buvo pilnas lengvinančio šalto skaidrumo. Su skausmingai virpančia širdim rymojau ant lango ir galvojau apie taip keistai atėjusią meilę. Ir tokia visiškai kitoniška, negu ta, ką meile laikydavau anksčiau.

Nieko neberašiau. Nebegalėjau rašyti. Visi žodžiai, kuriais norėjau reikšti jausmą, šoko iš širdies kaip degančios plėnės, bet parašyti ant popieriaus blėso, buvo blankūs ir be karščio.

— Važiuokim šiandien į Kauną, — valgant pietus pasakiau.

Ji valandėlę pagalvojo.

— Ne, šiandien negaliu, bet jeigu nori — rytoj.

— Rytoj?

Greitai permečiau mintim autobusų ėjimo tvarką ir kaip galėtumėm praleisti laiką Kaune.

— Bet ką mes veiksim ten sekmadienio vidudienį. Nebent tik pasivažinėti ir padorius pietus pavalgyti. Šiandien galėtumėm bent kur pašokti užeiti. Juk, turbūt, mėgsti pašokti.

— Mėgau, — nusišypsojo.

Pasilikom namie. Pavalgiusi ji tuoj nuėjo viršun, o aš atsistojau ir žiūrėjau į rausvus laukus. Ryžausi nueiti ir pasakyti viską paprastai ir atvirai ir vėl jaučiau, kaip netenku drąsos. Aš neturėjau jokių davinių, kad ma no pasisakymas būtų sutiktas palankiai. Ir man tik tą popietę tepaaiškėjo, kodėl kitus kartus būdavau toks drąsus ir nesvyruodavau. Aš tada juk nič nieku nerizikavau.

Greitai suvokiau, kad tas vakaras irgi praeis taip, kaip praėjo daugelis kitų vakarų, ir mano viltys telkiasi rytojaus pasivažinėjiman.

Staiga mano mintis nutraukė triukšmingas bėgimas laiptais žemyn, lyg kas jais kūliu verstųsi, ir paskum smarkus durų trenksmas. Krūptelėjau ir nutirpau. Supratau, jog kažin kas turėjo atsitikti ir, perbėgęs į kitą kambarį, šokau prie lango.

Siauručiu takeliu ji bėgo nuo mokyklos tolyn kaip beprotė. Atidariau langą ir norėjau sušukti, bet tą pačią akimirką iš alksnynėlio išėjo vyriškis, ir ji pakibo jam ant kaklo.

Vienu akimirksniu pasijutau beorėje erdvėje ir tvirtai įsikibau į palangę. Pajutau, kad nebetekau viso gyvenimo.

Juodu grįžo takučiu susikibę. Ji kažin ką gyvai pasakojo — plačiai mosikavo laisvaja ranka ir juokėsi užsiversdama. Viską mačiau kaip pro padidinamąjį stiklą, norėjau pasitraukti nuo lango ir pasislėpti, bet negalėjau pajudėti.

Kai juodu atėjo čia pat, pamėginau nusišypsoti ir jaučiau, kad pavyko.

J. Pautienius Prievakarys

— Būkite pažįstami, — pasakė ji, privedusi vyriškį prie lango.

Ištiesiau ranką, o ji tuo tarpu pridūrė:

— Mano vyras.

— Vyras!?

Savo balse pats išgirdau nustebimą ir net šiurkštumą.

— Vyras? — pakartojau daug tyliau ir susigriebęs greitai pridūriau:

— Tamsta, pone, nesistebėkite mano nustebimu. Jos paskyrimo rašte buvo mergaitės pavardė, ji čia išgyveno beveik dvi savaites, visą laiką vadinau panele, ir ji nė sykio nepaprieštaravo. Ir...

Dar norėjau kažin ką pasakyti, bet mane pertraukė jos skardus juokas.

— O, pone vedėjau, nepykit! — pro juoką atsiprašinėjo. — Viskas taip neseniai buvo, kad aš dar nespėjau priprasti ponia vadinama.

Aš tik to pasiaiškinimo metu tikrai teatsukau akis į jos vyrą, kuris stovėjo šalia jos su lagaminėliu rankoje.

(Bus daugiau)

Kur tu žmogus pasidėsi, jei kentėti nemokėsi.

Laimingi namai, kur žaidžia vaikai.

DeMere's Lounge
CONTINUOUS ENTERTAINMENT EVERY NIGHT
★ ELECTRO - TONES
★ HANK DeMICHELE
"Come Visit Chicago's Newest Lounge"
OPEN LATE
Your Host
FRANK "Cowboy" DE MERE
Tel. — PR 8 - 9170
2603 West 63rd Street

JOHN J. HARRON CO.
118 S. YORK ST.
ELMHURST, ILL.
Catholic Parish Fund Raising Campaigns
CALL TERRACE 2-0963

ECZEMA ITCHING TORTURE
QUICKLY SOOTHED AND RELIEVED BY
AL-GEN-OL Proved effective in many cases where other things had failed.
$1.10 for a large jar
No C. O. D's.
GENTOD MEDICINE CO.
P. O. Box 14, So. Chicago 17, Ill.

ADOMAS VAITKEVIČIUS
Anglių ir Alyvos Pardavimas
Telef. REpublic 7-5803
Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirbimas ir pataisymas.
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas.
ATLAS FUEL Co.
ATSTOVAS
4919 So. Paulina Street
Telef. PRospect 6-7960

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI PRISTATOM Visokių Rūšių MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO
STASYS LITWINAS, Pres.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272
Apskaičiavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai.
Šeštadienį atidaras kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro Šeštadienais iki 3 val. vakaro

NUO UŽSISENĖJUSIŲ BEI SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ IR SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti nes jų užsisenėjusios žaidonieżėjima ir skaudėjima senų atviru ir skaudžių žaidų uždėkite LEGULO Ointment Jos gydymo ypatybės palengvins jūsų skaudėjima ir galėsite ramiai miegoti nakti Vartokite ją tapgi nuo skaudžiu nudegimų. Ji tapgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarppirščių Yra tinkama vartoti nuo žiūstančios suskilsios odos dedirvinių odos išbėrimų ir t t taipgi tinkama varoti vaikučiams,kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų Ji yra gera gyduolė nuo ir viršinių odos ligų. Legulo Ointment yra parduodama — po 75 centų, $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse. Milwaukee, Wis., Gary, Ind. ir Detroit Michigan. arba rašykite ir atsiųskit Money Orderį į

LEGULO, Department D.,
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

Duoną ir įvairias skoningas bulkutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Lithuanica Ave.
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčiame į visus artimuosius miestus.
Tel. CLiffside 4-6376

SKIP'S SELF SERVICE
Liquor Store
5515 SOUTH DAMEN AVENUE
ALL PHONES — WALBROOK 5-8202
FEBRUARY - VASARIO 20, 21, 22 D. D.

HENNESSY, 3 STAR COGNAC	Fifth	$5.39
BISQUIT THREE STAR COGNAC	Fifth	$4.69
MARTELL THREE STAR COGNAC	Fifth	$4.98
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U.S.P.	Fifth	$4.89
IMPORTED STEINHAGEN (Urquell)	Fifth	$3.98
CINZANO VERMOUTH Dry or Sweet	Fifth	$1.39
KIJAFA WINE	Fifth	$1.69
IMPORTED CREME OF BANANA OR PINEAPPLE LIQUEUR	Fifth	$4.98
BLATZ BEER Case of 24 cans	Case	$3.58
WURZBURGER IMPORTED BEER Case of 24 bottles	Case	$7.50

KIEKVIENAS ŽINO POSAKĮ: "TAUPYK JUODAI DIENAI!"
Bet ar daug kas iš jūsų taupote dėl saulėtų dienų — dienų, kada galėsi įsigyti tą, ko visą gyvenimą norėjai: keliauti, kad pamatyti pasaulį, įsigyti nuosavą namą, nusipirkti kur nors paežerėje vasarnamį ir daug tam panašių įsigyti malonumų?
Tą galite pagreitinti pradėdami taupyti Universal Savings and Loan Bendrovėje, kur santaupos neša didelius dividendus ir yra apdraustos iki 10,000 dolerių per Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D.C.
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 South Halsted Street Chicago 8, Illinois
T. Rypkevičius, Prezidentas Tel.: HAymarket 1-2028
Atdara kasdien nuo 9 iki 4 valandos. Ketvirtadienį nuo 9 iki 8 val. Šeštadienį nuo 9 iki 3 valandos. Trečiadienį uždaryta.

INCOME TAX SERVICE
• Paruošia paprastas ir sudėtingas (nuosavybių savininkų) mokesčių blankas.
• Paruošia algų lapus • Atlieka knygvedybą.
• Sutvarko užsilikusias knygas.
PRANAS SALEMONAVIČIUS
504 West 33rd Street (netoli Normal Avenue).
Susitarimui tel.: VIctory 2-3486
Valandos: Kasdien nuo 6 val. vak. iki 10 val. vak., šeštad ir sekm. nuo 9 v. ryto iki 10 val. vak. 20 M. PATYRIMAS; ŽEMOS KAINOS.
LICENSED SALESMAN — padeda pirkti ir parduoti Real Estate. Parūpina visokius draudimus—"insurance".
Kaip GENERAL CONTRACTOR — taiso, remontuoja biznių patalpas bei senus namus, stato naujus namus ir ofisus; perdirba krautuvių priekius, dengia stogus, tinkuoja ir atlieka visokius mūrinimo, medžio ir kanalizacijos-"plumbing" darbus. Prašoma telefonuoti dėl apskaičiavimų.

BŪKITE VISA ŠEIMA DRAUGE
...šeimos grupinė nuotrauka jums patiks tiek pat, kiek jūs patinkate vienas kitam.
BŪKITE VISADA DRAUGE
Atvykite ar patelefonuokite dar šiandien laiko paskyrimo reikalu.
VICTOR STUDIO
VYTAUTAS GRIGAS
Fotografas
Vestuvines nuotraukas darome namie, bažnyčioje, vestuvėse ir studijoj.
2517 West 69th Street
Chicago 29, Ill.
Telef. REpublic 7-0040

GIFT PARCELS TO U.S.S.R.
(Russia, Ukraina, Lithuania, Latvia, Estonia, Siberia, Armenia, etc.)
BEST QUALITY — LOWEST PRICES
Delivery time: 3—5 weeks from Copenhagen, Denmark
STANDARD PARCELS

No. 21	$15.50	No. 24	$31.00
482 grs. Coffee green		935 grs. Coffee roasted	
567 grs. Milk Chocolate		1135 grs. Milk Chocolate	
916 grs. Sugar cubes		2280 grs. Sugar granulated	
620 grs. Milk Powder		1924 grs. Pork Lard	
482 grs. Butter		510 grs. Salad Oil	
962 grs. Pork Lard		1000 grs. Shoulder Ham	
510 grs. Salad Oil		912 grs. Salami	
		200 pcs. Cigarettes, American	
No. 22	$18.00	No. 25	$20.75
935 grs. Coffee roasted		935 grs. Coffee green	
482 grs. Cocoa Powder		2280 grs. Sugar granulated	
567 grs. Milk Chocolate		2280 grs. Rice	
2280 grs. Sugar granulated		2280 grs. Wheat flour	
113 grs. Tea		962 grs. Pork Lard	
113 grs. Pepper		200 pcs. Cigarettes, American	
5 pcs. Vanilla stick			
No. 23	$21.75	No. 26	$27.00
482 grs. Coffee roasted		935 grs. Coffee roasted	
482 grs. Cocoa Powder		482 grs. Cocoa Powder	
1135 grs. Milk Chocolate		567 grs. Milk Chocolate	
1000 grs. Sugar granulated		2280 grs. Sugar granulated	
620 grs. Milk Powder		2280 grs. Rice	
113 grs. Tea		1924 grs. Pork Lard	
113 grs. Pepper		113 grs. Tea	
113 grs. Cinnamon		113 grs. Pepper	
5 pcs. Vanilla stick		113 grs. Cinnamon	
200 pcs. Cigarettes, American		200 pcs. Cigarettes, American	

Į kainas įskaitoma muitas ir persiuntimo išlaidos, kad gavėjui nieko nereikėtų mokėti gavus siuntinį.
Rašykite reikalaudami mūsų naujo kainaraščio — maisto produktų bei medžiagų, iš kurio galėsite pasirinkti daugiau negu 100 skirtingų dalykų.
Siųskit jūsų užsakymus, čekius bei Money Orders su pasitikėjimu į:
AMERICAN PARCEL SERVICE
64 West Randolph St., Chicago, Ill., U. S. A.
Rooms: 1115—1117. Tel. FRanklin 2-1262, 2-3676—3677

Pranešame klijentams naują mūsų garažo adresą —
V & K WESTERN AUTO SERVICE
4318-20 SOUTH WESTERN AVENUE
Tel.: Dienomis LA 3-1790, Naktį HU 3-0540 arba VI 2-3566
Atliekame visus mašinų taisymo darbus: motorus, ištaisome visus įlenkimus, dažom, taisom stabdžius. Parduodam baterijas, padangas ir viską kas yra reikalinga mašinom, be to perkant pas mus muflerius kartu su išmetimo vamzdžiais, įdedame veltui. Taippat klijentų patogumui turime savo vilkiką, sugedus mašinai prašome skambinti telefonu.
BROLIAI STRAVINSKAI

½% PADIDINA DIVIDENDĄ!
CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N
2555 WEST 47th STREET LAfayette 3-1989
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas
Mokame augštus dividendus. Keičiame čekius. Parduodame ir perkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai nemokamai.
Pradėkite tupyti atidarydami sąskaitą šiandien. Apdrausta iki $10,000
Darbo valandos: pirmadieniais ir ketvirtieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro; antrad. ir penkt. 9 iki 5; trečiad. uždaryta, o šešt. nuo 9 iki vidurdienio

Amerikiečiai atrado dail. Viktorą Vizgirdą

ANTANAS GUSTAITIS, Boston, Mass.

Kuklumas būtų didelė dorybė, jeigu ta dorybe pasižymėtų neišmanėliai, o veržlumas būtų taip pat didelė dorybė, jeigu ja švytėtų išmintingieji ir talentingieji.

Jeigu kuklesni būtų mūsų netikri politiniai pranašai, praeities juodulių atrajotojai ar mūsų kultūrinio gyvenimo muitininkai, o veržlesni kūrėjai, meno, mokslo ar visuomeninės veiklos talentai, gal šiandien ir mes patys savo tarpe būtume vieningesni, ir Lietuvos reikalai būtų geriau pareklamuoti.

Dėja, nekuklūs rėkautojai tariasi jau beveik išvadavę savo gimtąjį kaimą, o tylūs kūrėjai, anų garso užtrenkti, atrodo net tuos didžius įvykius pramiegoję. Bet abejoju, ar daug kultūringesniųjų amerikiečių atsimena visus mūsų savigyras, tuščio burbulo pūtėjus ir piktybinės brogos maišytojus, kurie mūsų išeivijos istorijoj taip gražiai įamžino savo liežuvį. Man regis, daug giliau jų atmintin įsirėžė visa eilė mūsų dailininkų pavardžių ir kūrinių, eilė koncertų, meno švenčių ir net paskirų studentų, tik grynais mokslo gabumais universiteto auditorijoj prasikišusių pro minią.

Bet visas tas vertybes pradžioje taip pat dengė vadinamas gražus lietuviškas kuklumas, kol daugeliu atvejų svetimieji jas atrado ir ištraukė į dienos šviesą. Vienas tokių kukliųjų, kurį šiomis dienomis amerikiečiai atrado Amerikoje, yra ir mūsų dailininkas Viktoras Vizgirda, daug dirbęs, daug kūręs, bet su visu tuo savo lobiu tūnojęs tik lietuviškoj parapijoj ir vis neišsirengęs į platesnį šios šalies jomarką.

Ir štai studentų santariečių surengta jo kūrinių paroda So. Bostone, ta proga pažintis su visa eilė amerikiečių dailininkų staiga atidarė jam duris į didžiojo Bostono meno pasaulį. Po kelių savaičių jau pačių amerikiečių pastangomis buvo surengta kita paroda Beacon Hill "Twentieth Century Association" patalpose, kur susiėjo daugiau spaudos atstovų, meno mėgėjų ir mecenatų. Paroda tęsėsi nuo sausio 13 d. iki 31 d., tad duota ir pakankamai laiko su ja susipažinti. Ir pasisekimas buvo tikrai pasigėrėtinas.

"Laikas nuo laiko vietinėje scenoje pasirodo vis naujas talentas, vertas žymiai didesnės auditorijos, negu ligi šiol turėjo", rašo plačiausiai skaitomo dienraščio "Boston Globe" meno kritikas Edgar J. Briscoll, apžiūrėjęs V. Vizgirdos parodą. "Kaip ir daugelis kitų tremtinių, pasitraukusių nuo komunizmo priespaudos, savame krašte jis buvo pagerbtas asmuo, bet šioj šaly jo talentas dar nebuvo įvertintas", pastebi laikraštininkas. Toliau nupasakojęs svarbesniuosius Viktoro Vizgirdos biografijos momentus, amerikiečių kritikas su didele šilima atsigrįžta į jo kūrinius.

"Iš tikrųjų, dailininko darbai yra stiprūs, darą didelį įspūdį, puikiai suderinti ir nuostabaus grožio gamtos gyvybės liudytojai", rašo jis savo straipsny. "Peisažai, naturmortai, pertekę turiningais prinokusiais vaisiais, ir žydinčių gėlių studijos — tai vis dalykai, apie kuriuos dailininkas kalba. Peisažuos — bažnyčios yra dominuojantis architektūrinis motyvas. Iš pirmo žvilgsnio jo paveiksluose pastebima begalė dažų ir tik apytikriai apibrėžtos formos. Bet pamažu, lyg besivystančioje simfonijoje, tariamai be ryšio dalys pradeda derintis į eilę, išauga į grupes ir mases ir švyti skambančioje, išbalansuotoje visumoje." Edgar J. Driscoll baigia savo straipsnį, pažymėdamas, kad "Tai viena labiausiai imponuojančių šio meto parodų, labai sveikintino ateivio į Bostono menо pasaulį".

Ta pačia proga "The Boston Sunday Herald" bendradarbis Robert Taylor savo laikrašty rašo, kad Viktoras Vizgirda, subrendęs ekspresionistas, "iškyla, kaip jautrumo ir drąsaus piešinio menininkas, kurio dinamiškos spalvos ir tapysena yra labai dramatiškos prigimties".

"The Christian Science Monitor" atstovaujanti žurnalistė Dorothy Adlow pastebi: "Jis tapo Bostono ir Naujosios Anglijos krašto motyvus su su džiaugsmo nuojauta. Jis vartoja spalvas patraukliai, lygiai ir jaudinančiai. Jo prisirišimas prie primityvų formos suteikia jo portretams stiprumo".

Dail. V. Vizgirda

Lygiai nuoširdžiai pasitinka Viktorą Vizgirdą ir Bostono savaitraštis "The Pilot", skirdamas ne tik jo kūrybai, bet ir tremties išgyvenimams daug vietos, tuo primindamas savo skaitytojams ir skaudžias Lietuvos politikos problemas.

Reikia pridėti, kad ir privačiuos pasikalbėjimuos bostoniškiai ir spaudos žmonės Viktorą Vizgirdą sutiko su dideliu entuziazmu, tiesiog stebėdamiesi, kur jis ligi šiol lindėjo, septynerius metus pasislėpęs. Jie sudarė progų ne tik asmeniškai pabendrauti ir praplėsti naujas pažintis, bet nupirko iš jo paveikslų, tuo sutvirtindami jo pirmą žingsnį į amerikietišką publiką.

Taip buvo atrastas Amerikoje mūsų įžymus dailininkas. Tegalėtume tik pasakyti: Palaiminti menai ir menininkai, kuriems svečioje šalyje nereikalingas tobulas svetimų kalbų mokėjimas! Jų kelias į pasaulį daug platesnis ir lygesnis, negu žodinės kūrybos skelbėjų.

Tikėkime, kad dailininkas Viktoras Vizgirda dabar bus pakankamai veržlus tuo keliu prasistumti į Amerikos meno augštumas.

KRONIKA

● **Brazilijoje baigė mokslus.** Elena Buitvydaitė baigė Mokytojų seminariją. Žada mokytojauti ir studijuoti universitete filosofiją. Leonardas Mitrulis baigė Prezidento Roosevelto vardo gamtamokslio skyrių; egzaminus laikys į Politechnikos fakultetą. Danutė Bortkevičiūtė baigė Prezidento Roosevelto vardo gamtamokslio skyrių pirmąja mokine. Netrukus su tėveliais vyks Amerikon, kur mano studijuoti mediciną. Jos tėvelis mok. Edmundas Bortkevičius moko liet. kalbos Tautų Parko vargo mokykloje, o mamytė moko parke ir Bom Retire tautinių šokių. Nilas Danielius Antarktikos mokykloje baigė augštesnį technikos kursą. Mano studijuoti chemiją. Pranas Šukys baigė valst. gimnaziją pirmuoju mokiniu. Viktorija Pukenytė baigė Santo Andre rajone gimnaziją. Silvija Boguslauskaitė baigė Zelinoje gimnaziją. Toliau mokysis Maquensie Sekretorių mokykloje. Abu jos tėveliai yra agronomai. A. Boguslauskas, visuomenininkas, vadovauja radijo "Tėvynės Garsai" liet. valandėlei. Juozas Petnys baigė gimnaziją. Gyvena Bom Retire. Romas Dovydaitis ir Vincas Bilevičius baigė Seserų Pranciškiečių gimnaziją Vila Zelinoje. Liudvika-Aldona Mošinskytė baigė Zelinoje gimnaziją. Jos tėvelis — inž. Algirdas Mošinskis, o motina — mok. Halina Didžiulytė Mošinskienė, dėstanti lietuvių kalbą Zelinoje ir veikliai dalyvaujanti visuomeninėje veikloje. Ji rašo noveles ir straipsnius, dalyvaudama Kanados ir Amerikos bei Sao Paulio lietuviškoj spaudoj. Jos veikalėliai statomi Vila Zelinos scenoje.

Audra Antanaitytė baigė gamtamokslio kursą Rio Branco kolegijoje. Jos tėvas inž. Jonas Antanaitis — veiklus visuomenininkas, o Audra — ateitininkų organizacijos valdybos veikli narė. Elena Paršelytė baigė sekretoriato kursą. Edmundas Zalandauskas baigė Antarktikos mokykloje pagrindinį kursą. Juozas Bielskis taip pat baigė tą pat mokyklą. Leonas Meškauskas baigė Lapoje valst. gimnaziją. Jo tėvai Kostas ir Vanda Meškauskai turi Lapoje didelę, gerai pastatytą (apie 400 mokinių) mašinraščio mokyklą. Rymantė Steponaitytė baigė pirmąją mokinę Komercinį institutą Santos mieste, o taip pat baigė mašinraščio ir anglų kalbos 5-rių metų kursą. Ji žada toliau studijuoti. Be to, ji yra gabi akompaniatorė (pianinu). Visi šie jaunuoliai-jaunuolės dalyvauja lietuviškoj veikloj, vaidindami scenoje, šokdami taut. šokius, dainuodami chore, dalyvaudami ateitininkų organizacijoje. Tai veiklus jaunimas, kuris pakeis kada nors senimą.

● **Užpatentuotas lietuvio išradimas.** Laikraštis "Dubois Courier Express" įdėjo lietuvio kunigo Boleslovo Liubausko nuotrauką ir ilgą pranešimą, kad JAV Patentų įstaiga numeriu 181,300 užpatentavo jo sukonstruotą vadinamą "šeimos altorių", kurį laikraštis vadina tokiu vieninteliu ir gabiai sudarytu. Tas altorėlis ypač pritaikytas laukiant kunigo pas ligonį, turi specialias šviesas, skambutį, pasišaukti slaugytoją, įtaisyta speciali vieta Švenčiausiajam, taipgi Kryžiaus Kelių stotys. Šitą lietuvio išradimą apžiūrėjo ir liturginiu atžvilgiu aprobavo bei iškėlė jo praktišką vertingumą Erie arkivyskupas J. M. Gannon, Erie diecezijos vyskupas augziliaras E. P. McManeman, Chicagos arkidiecezijos generalinis vikaras prel. J. J. Casey, išduodami išradėjui specialius laiškus. Taipgi šį išradimą rekomenduoja prel. M. J. Urbonas, Du Bois, Pa., parapijos klebonas, pas kurį darbuojasi kun. Liubauskas. Minėtas amerikiečių laikraštis pažymi, kad kun. Liubauskas laisvą nuo savo tiesioginių pareigų laiką skiria mechanikai, braižymui, naujiems išradimams, kurių vienas — padidinanti keleivių saugumą automobiliuose — jau anksčiau spaudos buvo plačiau aprašytas. Kun. Liubauskas teologijos studijas yra išėjęs Kauno kunigų seminarijoje. JAV-se yra nuo 1939 metų.

● **Vincas Jokubynas**, žymus Amerikos lietuvių spaudos darbuotojas, buvęs Kataliko, Tėvynės, Dirvos, Amerikos Lietuvio redaktorius, mirė Chicagoje, sulaukęs 85 m. amžiaus. Iš Marijos Gimimo bažnyčios vasario 15 d. palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse. Prel. J. Paškus bažnyčioje pasakė gražų atsisveikinimo žodį, pažymėdamas, kad Jokubynas viską atidavęs Lietuvai. Jo gilaus patriotizmo straipsniai, taip pat aktyvi veikla spaudos draudimo metais Lietuvoje buvo įvertinti nepriklausomos Lietuvos vyriausybės: jam buvo paskirta pensija, kurią, deja, nutraukė Lietuvos okupacija. Paskutiniai Jokubyno gyvenimo metai buvo labai skurdūs. Mirė dideliam varge, tai ir laidotuvėse šio žymaus veikėjo dalyvavo vos keliolika žmonių. Velionis buvo gimęs 1873 m. Marijampolės aps. Prieš 5 metus Chicagoje akademikių skaučių buvo surengtas gražus Jokubyno 80 m. sukakties minėjimas. (b)

● **Oswald P. Backus** parašė anglų kalba knygą "Motives of West Russian Nobles in Deserting Lithuania for Moscow, 1377-1514", kuria 1957 m. išleido Lawrence, Univ. of Kansas Press. Knygos kaina 5 dol. E. Š.

● **Naujos plokštelės Brazilijoj.** Pasirodė dvi plokštelės su solisto Kazimiero Ambrozevičiaus įdainuotomis dainomis. St. Šimkaus "Oi kas", M. Petrausko "Bernužėli nesvoliok", Juozo Tallat-Kelpšos "Mano sieloj" ir A. Vanagaičio "Stasys". Akompanavo radijo "A Gazeta" saloninis orkestras, diriguojant Angelo F. Pestana, kuris taipgi tą muziką suorkestravo.

● **Muzikas Jonas Kaseliūnas** savo atostogų metu moko Rio de Janeiro lietuvių jaunimą bei senimą lietuviškų dainų bei žaidimų. Tautodailininkė Salomėja -Genė Teresevičienė instruktuoja Rio de Janeiro lietuvaites, kaip išsiuvinėti lietuviškus kostiumus.

● **Marija Aukštaitė** parašė eilių knygą "Sopulingoji lietuvė motina". Jieškoma galimybių tą knygą išleisti.

LOR-LIN CLEANERS
2501 W. 71st St.
Try us once, our work sells itself. The finest cleaning process in town. Bring your cleaning in now or call for free pick-up and delivery service.
GRovehill 6-0623

Pagelbėkite Dabar Savo Giminėms, Draugams ir Pažįstamiems
— ★ —
Atvykit į PALATINE BARGAIN BASEMENT, ir jūs būsite nustebinti, kokį didelį pasirinkimą čia rasite įvairiausių medžiagų liekanų.
Dabar, kai jau negalima siųsti dėvėtus rūbus, jums dar mažiau kainuos pasiųsti medžiagų liekanų, kurios Europoje yra tikrai labai vertingos.
Medžiagų liekanų yra tinkamų eilutėms, suknelėms, paltams, sijonams ir kitokiam apsirengimui.
Atnešę šį skelbimą iš "Draugo" ir pirkę ką nors pas mus gausite keturis jardus medžiagos suknelei.
PALATINE BARGAIN BASEMENT
1263 North Paulina Street
Chicago 22, Ill.
Telef. HUmboldt 6-3353

FUTRELL REAL ESTATE
PARDAVIMAI * MORGIČIAI
ĮVERTINIMAI *
MANAGEMENT *
VISOKIŲ RŪSIŲ DRAUDIMAI
Automobilių vagystės, namų, gaisro, gyvybės, t.t.
347½ East 75th St.
HUdson 3-2292
HUdson 3-8026

Krautuvėje "MARGINIAI", adresu: 2511 W. 69th St., Chicago 29, Illinois, galima gauti gražiausi liaudies meno išdirbiniai, knygos, žurnalai, taip pat galanterija. Telefonas — PRospect 8-4585.

BRITE CLEANERS
Compare our work with ANY at ANY PRICE. 4901 W. 14th St., 1601 S. 57th Ct., 5744 W. Cermak Rd., 2134 S. 61st Ave., Cicero, Ill.

ENGLEWOOD WASHERETTE
1039 W. 63rd St.
Speciali nuolaida — 15% nuolaidos už skalbinius, jei atsinešite šį skelbimą. Išskalbiame, išdžiovinamе, sulankstome ir suvyniojame tą pačią dieną.
FREE PARKING UŽPAKALY

CAMERAS AND SUPPLIES
MARQUETTE PHOTO SUPPLY
Gifts for Camera Fans—Authorized Dealer of Kodak, Ansco, Leica, Bolex, Revere and Bell & Howell.
3314 W. 63rd Street
PRospect 6-8998

UŽSISAKYKITE ŠIANDIEN
DAUGIAU NEBEKENTĖKIT!
Dėl Vericose Veins
Naudokite INDA-COSE, saugus "treatment", įsisunkia į odą, lengvina ir mažina skausmą
12 oz. bonka—$4.00 su prisiuntimu
EAST INDIA MEDICINE CO.
724 N. First St.,
ST. LOUIS 2, MO.

MARQUETTE LAUNDRY & DRY CLEANING
2416 West 69th St.
CASH AND CARRY
Save 20% - 30% on your Laundry. Bring your Laundry & Dry Cleaning in now for Immediate Service and save.
PRospect 6-7160

WANTED
Good used Refrigerators, Table Top Stoves, Washers and Furniture of all kinds. Highest Prices paid.
Call ENglewood 4-0688
after 6 P. M. call —
TRiangle 3-5244

Chicagos švariausias ir moderniškiausias Piknikų Daržas —
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd St. and Willow Springs, Rd.
Willow Springs, Ilinois

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
su iš anksto apmokėtu muitu ir 100% garantuoti
NAUJI DAIKTAI, MEDŽIAGOS, ODA, VAISTAI, MAISTO PRODUKTAI
Geriausioji rekomendacija mums, tai daugelis tūkstančių klientų visame Jungt. Amerikos Valstybių krašte
CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 So. State Street, Chicago 4, Ill.
Ar esate matę mūsų puikų medžiagų (vilnonių, sintetinių, medvilnių, odų, skepetaičių, kojinių, etc., pasirinkimą?
Mūsų firma turi savo atskirą sutartį su Inturistu Maskvoje nuo 1947 m.
Nemokamai vieta mūsų klientų automobiliams pastatyti.
Telefonas:
WABASH 2-9354
Reikalaukite naujų katalogų.
Mes išsiunčiame Jūsų siuntinius tiesiai iš Chicagos ir pristatome kiek tik galima greičiau.

Jau laikas užsisakyti Velykinius Siuntinius į LIETUVĄ
ORBIS
SIUNTINIAI EINA APIE 4-5 SAVAITES LAIKO
SIUNČIAME: Vaistus, Maistą, Odą, Avalinę, medžiagas ir kita. Siuntiniai pagal turinį gali būti maišyti, o svoris gali būti iki 44 svarų (20 kg).
KAI KURIE STANDARTINIAI SIUNTINIAI
1. 22 sv. storų rūkytų lašinių $24.40
2. 22 sv. Apelsinų (oranges) $15.25
3. 50 gr. streptomycin, 1000 tabl. 50 mgm. Isoniazid (rimifon) ir 7 kg. cukraus $29.00
4. 50 pok. Amer. Chesterfield cigarečių ..... ir 7 kg (15½ sv.) cukraus $24.50
Vaistai: Serpasil 25 mgm. 100 tabl. ..... $ 2.15
Largactil 100 tabl. ..... $ 7.50
Multivitamin 1000 tabl. ..... $ 7.50
Turime eilę vaistų ir visokių prekių. Nauji medžiagų pavyzdžiai musų visuose skyriuose.
Reikalaukite kainoraščių. Kainoraščiai, Patarnavimas ir Informacija LIETUVIŲ KALBA. ADRESAS:
4414 So. Rockwell St. CHICAGO 32, ILL. Tel. YA 7-2445
Detroite Ir Windsore:
578 Wyandotte St. E Windsor Ont. CL. 6-3982
GAIVA, 3570 W. Vernor, Detroit 16, Mich. TA 5-9783
298 Bathurst St. Toronto 2B Ont. EM 4-2810
Hamilton, Ont. JA 8-5257
Kenosha, Wisconsin, 4311 Sheridan Road OL 4-2373

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų.
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

VAISTAI LIETUVON!
IR Į KITUS EUROPOS KRAŠTUS ISSIUNČIAMI SKUBIAI IR RŪPESTINGAI
UŽ ŽEMIAUSIAS KAINAS
RIMIFONAS, STREPTOMICINAS, PENICILINAS, SEROMICINAS
LARGACTILIS, SERPASILIS, VITAMINAS B12, CYCLOSERINAS
TAIP IR VISI KITOKI VAISTAI
BARRY'S APTEKA
1370 MILWAUKEE AVE. CHICAGO 22, ILL.
Telefonai BRunswick 8-8419 ir 8-9494
Vaistų pristatymą Lietuvon Garantojame laike 7-10 dienų

Skanus Europietiškas Kaimo sūris — primins jums jūsų gimtąjį kraštą. Šis sūris parduodamas Chicagoje, jūsų apylinkės krautuvėje. Krautuvei jo neturint, jums pareikalavus, galėtų tuoj užsakyti.
C. E. ZUERCHER & CO., Chicago 7, Ill. 1032-1034 W. Fulton Street MOnroe 6-6692

SUMAŽINSITE SAU DARBĄ IR PAGERINSITE SAVO NAMUS
įsidėdami Juozo Spaičio aluminiajus "Storm Windows" langus. Juos turint nereikės rūpintis kiekvieną pavasarį ir rudenį langų išėmimu ir sietelių sudėjimu. J. Spaičio aluminijaus "Storm Windows" laikys tiek ilgai, kiek jūsų namas stovės. Pašaukite mus dar šiandien ir mes padarysime jums tuos nuostabius langus.
Pas mus taip pat galite įsigyti visų rūšių apdraudas (Insurance)
JUOZAS SPAITIS
3259 So. Halsted St. Tel. Victory 2-6472
Galite skambinti kasdien arba atvykti į mūsų įstaigą nuo 9 val. iki 6 val. vak. Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9—9 val. Sekmadieniais uždaryta.

JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

AUDYKLA JUOSTA
KAZYS PRIŠMANTAS, sav.
1805 West 46th Street
Chicago 9, Ill. Telef. LAfayette 3-3085
Gamina: juostas, takelius, juosteles, pagalvėles, tautinius drabužius, įvairias užuolaidas ir kt. dalykus. Parduoda: gintaro ir medžio gaminius ir Alice Stephens ansamblio plokštelių albumus.

BRAZILIJOS VAIZDAI

Apie brolius lietuvius

PETRAS BABICKAS, Chicago, Ill.

Kartą man jaunas dzūkas aiškino, kad jeigu ne brolių lietuvių pagalba, jis šiandie būtų jau po velėna. Kitas pusamžis vyras sodria kaimo kalba papasakojo visą epopėją, kaip jį ir šeimą bei keletą kitų tautiečių iš plantacijų išgelbėjo kunigas, kuris šiaip nedažnai rodo altruistinius gabumus. Gerai pagalvojus, turbūt, nerastume asmens, kuris nebūtų kam padėjęs, arba nesinaudojęs kito pagalba bei talka. Mažų žmonių didieji darbai dažnai atliekami tik talkos dėka. Tai labai lietuviška ir labai žmoniška. Tai labai naudinga, ypač svetimame krašte, kur naujai atvykusiam visa yra neįprasta, kitoniška.

Brazilijoj lietuvių, palyginti, maža. Sao Paulo industriniame mieste jų yra apie 30.000, skaitant su apylinkėmis. Rio de Janeiro — vos 250-300 kartu su priemiesčiais ir kaimyniniais miestais. Kitur Brazilijoj mūsų tautiečiai suskaitomi ant rankos pirštų. Krašto viduje lietuvių šeimų taip pat maža, jei bent kiek gausiau Paranos valstybėj ir srityse, esančiose arčiau Uragvajaus. Ir, žiūrėkime, lietuviškos talkos dėka neturime Brazilijoj tautiečių nei perdaug vargšų, nei perdaug turtingų. Gyvena daugumas jų labai žmoniškai ir mažuma — pasiturinčiai.

Su reikalais teko prieš porą metų lankytis vienam mieste Brazilijos pietuose, kuriame turėjau susitikti su tautiečiu, pakliuvusiu į bėdą. Kadangi jis buvo atsiuntęs net dvi telegramas, tikėjau jį esant pasiturintį. Taip, deja, nebuvo. Pagal duotą adresą jį aplankęs priemiestyje radau visai kitą žmogų, paaiškinusį man, kad jis leidęs tam proletarui tik pasinaudoti jo namo adresu. Žodis po žodžio išsikalbėjom su nauju pažįstamu ir jis lietuvišku atvirumu papasakojo savo įsikūrimo Brazilijoj vargingą istoriją, kurią baigė žodžiais: "Taip ir vargstu po šiai dienai "šiaučiaudamas" (batus siūdamas). Po sočių ir puošnių pietų jo gražiame name, šeimininkas išvedė mane į kiemą — į kitą pastatą, jo "dirbtuvėlę", kurią aprodė lygiai taip ramiai, kaip ūkininkas parodo naują klojimą savo kaimynui.

Dirbtuvėlė, pasirodo, buvo tikras fabrikas, kur keliolika mašinų gamino moderniu būdu ypatingo pobūdžio batus: stipriais padais ir pintu, ventiliuojamu paviršium... Tylėjau nereikšdamas savo nuostabos, nes man labai patiko ramus ūkiškas šeimininko tonas, kai jis visą tą turtą rodė. Kada įėjome į didžiulį sandėlį, ligi lubų prikrautą įvairių rūšių odomis, neiškentęs paklausiau: "Kiek galėtų kainuoti čia sukrautas turtas?" "Taip, apie trejetą milionų" — paprasčiausiai atsiliepė jis. "Ar šiame mieste yra ir daugiau žmoniškai gyvenančių lietuvių? "Taip, yra" pora... Jie geri mano draugai. Tuoj važiuosime pas vieną jų".

Ir iš tikrųjų nuvažiavome į pačią gražiausią miesto dalį, kur sustojome prie didžiulio kolonijinio stiliaus namo, prie kurio susitikome ir patį šeimininką, puošniai apsirengusį vyrą. Jis labai nudžiugo pamatęs savo draugą, bet šūktelėjęs: "palaukit manęs 10-15 minučių" — išdūmė savo nauju automobiliu. Čia vos įėjęs nujaučiau, turėsiąs pamatyti taip pat ką nors panašaus į "dirbtuvėlę". Naujo mano tautiečio žmona (kilme — italė) atnešė vyno ir užkandžių, o netrukus grįžo ir šeimininkas, pasiteisinęs kad buvo priverstas keliauti į aerodromą, nes iš centro gavęs telegramą skubiai išsiųsti papildoma gaminių siunta į Sao Paulo. Tie gaminiai buvo pasirodo daromi geriausiai visoj Brazilijoj drabužių firmai ir buvo kostiumai (siūtai)... Čia jau neiškentęs paprašiau šeimininką parodyti savo "dirbtuvėle". Perėję kiemą įėjome į erdvią salę, kurioje ir be žodžių supratau visa. Kelios dešimtys mašinų veikė pilnu tempu ir siuvo... milionus, apie kuriuos jau nieko nebeklausiau nešeimininko, kuris greit susodinęs mus į savo auto išvežė į užmiesčio restoraną vakarienei, ir jos metu pats visa papasakojo. Aristokratiškame restorane tiedu lietuviai buvo, kaip namie.

Kitą dieną jie supažindino mane dar su vienu lietuviu (moteriškų drabužių parduotuvės savininku), kuris nors nebuvo pilnas milionierius, bet arti to. Visus šiuos tris tautiečius jungė bendras bruožas: jie buvo nepaprastai nuoširdūs vaišingi, rimti ir kartu linksmi, nes mėgo vyną... Jie talkininkavo vienas kitam ir, žinoma, būtų talkininkave ir visuomenės reikaluose, jei būtų buvę čia imanoma turėti kokią nors lietuvišką draugijėlę... Retas Rio ir Sao Pauly apie juos žinojo, nes jų kuklumas buvo besaikis. Jie draudė mane pasilikti bent savaitei, žadėdami parodyti už kelių šimtų kilometrų dar porą lietuvių šeimų. Tai siūlydami jie visai negalvojo apie nuostolį, neišvengiamą biznyje, jiems pasišalinus iš savo įstaigų, kuriems patiems autokratiškai vadovavo. Laiko taupymo atžvilgiu jie buvo subrazilėję: "Reikalai nepabėgs. Kam skubėti?"

Kelionėje į Rio ilgai galvojau apie tuos mūsų tautiečius, kurie taip išmintingai moka suderinti naudą ir malonumą, lygindamas juos su ketvirtu lietuvių sutiktu Valstybinėj Kelių statymo įstaigoj, kur jis tarnavo jau 25 metus ir taupė pinigus. Deja nesukrovęs nė kelių šimtų tūkstančių. Kai jam aiškinau infliacijos grėsmę, jis tiktai pamojo ranka: "Ar ne vistiek?" Staigiu mostu atidaręs rūbų spintą jis dėstė: "Matai — aštuonios naujos eilutės... Neturiu progos net jų užsivilkti. Ir kam? Juk esu vienas".

Prie alaus paaiškėjo jo liūdnai pasibaigusi romantiška istorija (jo mylimoji pasirinko kitą ir jis prisiekė pasilikti nevedęs). Žmogėnas net apsiverkė prisiminęs jaunas dienas ir Lietuvą, tačiau mėgo viską suvesti dainos žodžiu baigmėn: "Man vistiek pat..."

Pasiunčiau jam iš Rio de Janerio keletą lietuviškų knygų ir po pusmečio gavau ilgą, kaligrafiškai parašytą, laišką, kuriame buvo kiek mažiau pesimizmo. Laiškas baigėsi taip: "Lietuvis negali gyventi vienas. Vienas gyvendamas jis virsta žvėris, kaip ir aš. Kur yra nors keletas lietuvių, jie yra broliai, kur jų daug — jie pradeda nebesuprasti vienas kito ir — peštis".

Savo sprendimuose tautietis dėjosi griežtesnis nei tikrovėje buvo, nors kas gali žinoti?

KRONIKA

● **Vytautas Vardys** — politinių mokslų daktaras. Vytautas Vardys, politinių mokslų dėstytojas Wisconsino universitete, neseniai augščiausiu laipsniu apgynė mokslinį darbą iš politinės srities ir gavo politinių mokslų daktaro laipsnį.

Dr. Vytautas Vardys — naujosios lietuvių kartos ateivis. Gimnaziją dar spėjo baigti Lietuvos žemėje — Palangoje, o visą tremties metą humanitarinius mokslus studijavo žymiame Tuebingeno universitete. Studijuodamas aktyviai reiškėsi lietuvių studentų veikloje ir spaudoje. 1949 m. atvykęs į Ameriką pradėjo studijuoti politinius mokslus, kuriuos sėkmingai baigęs buvo pakviestas politinių mokslų dėstytoju Wisconsino valstybiniame universitete. Studijuodamas Vokietijoje ir Amerikoje yra buvęs Moksleivių Ateitininkų sąjungos pirmininkas, studentų ateitininkų sąjungos pirmininkas ir Amerikos Lietuvių Studentų sąjungos pirmininkas. Dr. V. Vardys brandžiais straipsniais reiškiasi spaudoje ir yra kalbėjęs per Amerikos radiją ir televiziją.

Dr. V. Vardys kovo 1 d. Chicagoje skaitys viešą paskaitą "Tautybių politika Jungtinėse Amerikos Valstybėse". Paskaitą rengia Lietuvių frontas ryšium su Amerikos lietutvių pastangomis turėti lietuvį Amerikos kongrese.

● **Architektūra — tautos autobiografija.** Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungos Chicagos skyrius neseniai surengė įdomią paskaitą, kurią skaitė P. Babickas, tema "Lietuvių architektūra pasaulio panoramoj". Diskusijose pirmasai kalbėjo dail. prof. A. Varnas, kuris iškėlė minti, kad mes perdaug esame pasivokiečiai, olandai ar net arabai, paliks čia savo architektūros paminklus. Ir tie paminklai kalbės amžiais visiems suprantama kalba apie to laiko kultūrą. Lietuviams reikalinga parodyti savo meną architektūros srityje. Tuo reikalu kalbėjo ir daugiau asmenų, kurie pasisakė teigiama kryptimi. Pagaliau susirinkimas priėmė pageidavimą, kad ateityje statomi lietuvių visuomeniniai pastatai būtų lietuviško stiliaus, simboliai kultūrinio lietuvių laimėjimo JAV. Juk tautos architektūra, kaip vra pasadavę svetimybėms, architektūros nelaikome kultūriniu faktoriumi ir sunkiai uždirbtus pinigus, įskaitant net milionines sumas, išleidžiame svetimas kultūras puoselėti, savą užmiršdami. Apskaityta, kad lietuviai yra išleidę daugiau kaip 200 milionų dolerių įvairioms statyboms, o tik apie 20 milionų visiems kitiems kultūriniams reikalams. Ir vis iki šių laikų lietuvių architektūra kvėpuoja svetima dvasia. Kitos tautos, kaip pvz. kęs dr. Vorobjovas, kalbėdamas apie Vilniaus architektūrą, yra tautos autobiografija. Jei taip, tai kokią autobiografiją savo tautai rašo lietuviai JAV ir visame pasaulyje? **(A. Gint.)**

● **St. Barzdukas**, JAV LB centro valdybos pirmininkas, atsiuntė tokio turinio sveikinimą mūsų romano premijos laimėtojui Jeronimui Ignatoniui: "Nuoširdus dėkui už staigmeną — už romaną "Ir nevesk į pagundą". Džiaugiamės ir sveikiname. Svarbiausia, kad Jūsų plyta Lietuvos kultūros paminklui nulieta duoninio darbo dulkių ir mašinų trenksmo skaudinamos širdies. Tai jaudina. Dieve laimink Jūsų kūrybinius žingsnius!"

● **Povilas Kesiūnas**, prieš kurį laiką išleidęs romaną, baigė rašyti naują romaną iš tremtinių gyvenimo, kurio ištraukos eina "Užuolankos" žurnale. Rašytojas taipgi pradėjo piešti. Dar studentavimo laikais lankė J. Zikaro meno studiją ir yra sukūręs keletą darbų. **(J. V.)**

● **Rašo apie Lietuvą.** "The Fate of East Central Europe" — Stephen Kertesz redaguota knyga savo 25 puslapius paskyrė ir Pabaltijo valstybių aprašymui. Šią knygą išleido Notre Dame University Press, 1956. Ji turi 463 psl.; kaina $6.25. **E. Š.**

● **Ant. Rūko** premijuotasai veikalas vaikams spausdinamas lietuvių gimnazijos spaustuvėje Italijoje.

BAKED HEAT
RELIEF FOR PAINS OF
RHEUMATISM & ARTHRITIS

Chicago, Ill. (Specialus).

The Star Pharmacal kompanijos, Chicago, chemikas pagamino naujo tepalo ir tabletčių. Ši nauja kombinacija, žinoma vardais AMERPOL RUB ir AMERPOL TABLET, pripažinta labiausiai efektyvia, malšinanti skausmus, kuriuos paprastai sukelia reumatizmas ir artritas. Patariamas sekantis paprastas vartojimo būdas: 1) Rub, užteptas ant skaudamos vietos, beveik momentaliai palengvina skausmus; 2) Amerpol tabletės, imamos po 2 su stiklu šilto vandens 3 kartus per dieną po valgio, teikia pastovesnį tų pačių skausmų palengvinimą ilgesniam laikui.

Ši nauja pasitvirtinusi kombinacija buvo išrasta paraudusiems, uždegimą turintiems, sąnariams gydyti patinimui sumažinti ir nutirpusių raumenų skausmui numalšinti nuostabiai greit ir su nuostabiais rezultatais.

Pas jūsų vaistininką.

Amerpol Rub ..... 98c tubelė
Amerpol tabletės 100 už .. $3.50

Ekspertiškas Income Taxų Užpildymas!
- Visiems, o ypatingai turintieji nuosavybes ar biznius, kuriems reikalingas patarnavimas Income-Taxų užpildyme, tesikreipia į
JUOZĄ ŽVYNĮ,
kuris puikiai sutvarkys Jūsų mokestiniuus pareiškimus.
Turintiems biznius sudarys reikalingus balansus ir apyskaitas (Statements), kurie turi būti prijungti prie mokestinių pareiškimų.
Kreiptis darbo dienomis nuo 6 val. vak., o sekmadieniais visą dieną šiuo adresu:
6428 South Campbell Ave., Tel. PRospect 6-1349

ATVYKITE IR ĮSITIKINKITE
MŪSŲ KAINOS MAŽESNĖS NEGU KITUR!
— o —
Pasirinkite medžiagas tiesiai iš ritinio ir jums nukirps tiek kiek yra reikalinga vienai eilutei arba kelioms. Didžiausias pasirinkimas visai šeimai, mažiems ir dideliems!

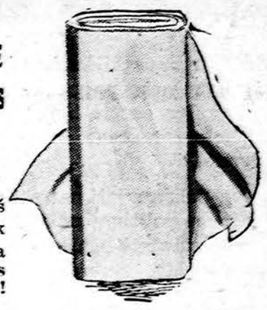

Toliau gyvenantieji gali gauti medžiagos pavyzdžius, ir jiems pasiųsimetokias medžiagas, kokių jie pageidaus C.O.D.
DIDŽIAUSIA MEDŽIAGŲ KRAUTUVĖ ŠIOJE APYLINĖJE
● ŠILKAS ● VILNONĖS VIETOS IR ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS, ● VELVET, ● MEDVILNĖ, LININĖ IR LANGAMS UŽUOLAIDŲ VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGA.
Darbo valandos: Kasdien nuo 8:30 val. ryto iki 6 val. vak.; Pirmadienį iki 7 val. vak.; Šeštad. nuo 8:30 val. ryto iki 5 v.v.
HENRY S. Fraerman
215 WEST JACKSON AT WELLS
Tel. WEbster 9-4187

TROOST - PACHANKIS MONUMENTS
JOHN W. PACHANKIS (PATCH), Vice-President
6819 So. Western Ave. Tel. GRovehill 6-3745

Chester Vitkauskas
Distrikto vedėjas

John W. Pachankis
Chicagos vienintelis lietuvis sav.

GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMĄ RASITE PAS MUS
Atdara kasdien ir sekmad. nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet.

K. GASIUNAS SIUVĖJAS MOTERŲ KOSTIUMŲ
Priima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami lengvėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybe gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON,
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Tel. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas mieste!

Petkus
TĖVAS ir SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6812 S. WESTERN AVE. Tel. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOwnhall 3-2108-09
KOPLYČIOS VISUOSE MIESTO DALYSE

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6345 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausimo koplyčią arčiau jūsų namų.

JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukitės mus.

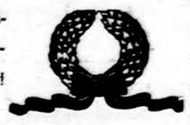

Mes turime koplyčias visose Chicagoje ir Roselando dalyse ir tuojau patarnausime.

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18TH STREET Tel. SEeley 3-5711
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50TH AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46TH STREET Tel. YArds 7-0781
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23RD PLACE Tel. VIrginia 7-6672
VANCE FUNERAL HOME
1424 S. 50TH AVE. OLympic 2-5245 ir TOwnhall 3-9687

MOVING
A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. BIshop 7-7075

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 West 63rd Street
Telef. PR 8-0833 ir PR 8-0834

DABAR LAIKAS SIŲSTI DOVANŲ PAKIETUS SAVO GIMINĖMS IR DRAUGAMS
VELYKOMS
Pradžiuginkite savo gimines pasiųsdami dovanų pakietus dabar, kad juos gautų šventėms. Pasinaudokite patarnavimu patikimos firmos, kuri jums tuojau patarnaus.
General Parcel & Travel Co., Inc.
Licensed by U.S.S.R.
135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583
Mūsų firma yra gavusi iš "Intourist" Moscow oficialų leidimą — "License" tiesiog siųsti pakietus į U.S.S.R. Respublikas
GALIMA SIŲSTI TIKTAI NAUJUS DAIKTUS
PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS. KIEKVIENAS SIUNTINYS YRA APDRAUSTAS. MES TURIME NERIBOTĄ PASIRINKIMĄ PREKIŲ.
ATDARA KASDIEN nuo 9 v. r. iki 6 v. v. Sekmad. iki 4 val. p. p. Mūsų klijentų patogumui atidarėme skyrius sekančiuose miestuose:
900 LITERARY ROAD, CLEVELAND 13, OHIO, Tel. TOWER 1-1461
11339 JOS. CAMPAU, DETROIT 12, MICH., Tel. TOWNSEND 9-3980
632 W. GIRARD AVE., PHILADELPHIA 23, PA, TEL. WALNUT 5-8878

Perskaitę dien. "Draugą", duokite jį kitiems.

Moterų GYVENIMAS

Redeguoja ST. SEMĖNIENĖ, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. Cliffside 4-5665; VI 7-0618

TEGUL SAULĖ LIETUVOS TAMSUMUS PRAŠALINA...

ALICIJA RŪGYTĖ, Chicago, Ill.

Šiais metais švenčiame lietuvių tautos reikšmingiausią įvykį — keturiasdešimties metų Nepriklausomos Lietuvos paskelbimo sukaktuves.

1918 metais laisvę iškovojo mūsų tautos ryžtingos dukros ir sūnūs, parodydami daug pasiaukojimo.

Tas džiaugsmingas netolimos praeities momentas gauna ypatingos prasmės liūdnos dabarties fone. Mes, gyvendami laisvame krašte, lenkiame galvas prieš anų laikų laisvės kovotojus, jaučiame moralinę atsakomybę ir todėl turime įsipareigoti sekti jų pėdomis.

Lietuvių tauta prieš keturiasdešimt metų iš pirmojo Pasaulinio karo griuvėsių pajėgė prisikelti laisvam gyvenimui, atstatė savo nepriklausomą valstybę, nes ji buvo pribrendusi prie laisvės ir savarankiškumo.

Lietuviai turi savo seną ir augštą kultūrą, kurią pajėgė išlaikyti sunkiausiose tautos gyvenimo sąlygose.

Mūsų tautoje buvo išlikę gyvi praeities prisiminimai, aiški tautinė sąmonė, kurią didele dalimi išlaikė mums lietuvė motina, išaugindama mums lietuvių tautos atgimimo vadus.

"Aušra" atidengė senus mūsų laikus, iš kurių liejosi mums gyvybė ir skleidėsi šviesa.

"Aušra" buvo tarytum atgimusi karžygiškų dienų žavi ir patraukli pasaka. Dr. J. Basanavičius lyg būtų kurstęs amžinąją ugnį — žadino meilę garbingos praeities, kuri suklostė mūsų būdą, bei papročius, apsprendė mūsų mintis ir per kartų kartas atitekėjo tautos krauju iki dabarties.

"Aušros" romantika, svajonės ir ilgesys negrąžinamų dienų, kaitino širdis Tėvynės meile, dilgino jausmus. Aprasodavo akys ir blaivesnės jos tada būdavo ir šviesiau į ateitį žvelgdavo. Kartą šitaip išsiverkęs dr. Vincas Kudirka atgimė kaitriu lietuviu. Jis įsiliepsnojo kaip ugnis, kuri rusus svilino sarkazmu ir satyromis, o savo tautoje įsidegė "Tautos himnu..."

Kudirkos "Varpo" aidai šaukė grumtis už žmogaus ir tautos laisvę, skatino guiti priešą iš savo žemės. Praeitis ir dabartis čia aidėjo vienu lietutvių tautos šauksmu — laisvės.

Laisvės aidais suvirpa visa Maironio poezija. Jo giesmės ir dainos nubangavo visa mūsų žeme, užliejo kaimus ir miestus, sodybas ir bažnyčias, kaip upė, kurios jau negalima buvo užtvenkti. Tai rodė gyvą tautos pulsą, suvaržytą dar nelaisvės grandinėmis. Tauta buvo pasiryžusi jas sutraukyti pirmai progai pasitaikius.

Baigiantis antram Pasauliniam karui ir buvo atėjęs metas lietuvių tautai nusimesti vergijos pančius.

Lietuvos taryba dirbo ieškodama savo tautai geriausios išeities ir buvo visų sutarta, kad išeitis tebuvo viena: skelbti Lietuvą visai nepriklausomą. Šis nutarimas ir pasirašytas Vasario 16 d.

Keturiasdešimtąsias Vasario 16 d. metines švenčiame dar labai niūriomis aplinkybėmis. Bet... mainos rūbai margo svieto... Laisvei atgauti būtinos sąlygos ateis. Supratimas, kur yra tautų ir žmonių vergijos šaltinis, kur yra karo kurstytojų židinys, visuotinai auga, ryšium su tuo stiprėja ir pasmerkimas Lietuvos aneksijai. Mūsų jėgos turi būti paruoštos ir į akciją įjungtos kiekvieno, kiekvienos atskirai ir visų drauge organizuotai. Atsiminkime, kad esame nelaimėn patekusio laivo įgula ir kad greičiau išsigelbėsime, jei būsime patvarūs, drausmingi ir vieningi. Kiekvienas sąžiningai atlikime savo pareigas, nenustokime drąsos ir vilties vieningai dirbti Lietuvos išlaisvinimo darbą.

Suradome naują laikiną prieglobstį, laimingai įsikūrę svetingoje Amerikoje, bet budėkime — saugokime savo jaunimą, savo tėvų kalbą ir tradicijas, kad laikui patogiam atėjus, sugrąžintume juos Tėvynei. Vasario 16 dienos niekas neįstengs išbraukti iš lietuvių tautos istorijos ir iš tautos gyvenimo, nes ji neužbaigė, neužantspaudavo praeities, tik aiškiai ir griežtai nužymėjo kelią tautos ateičiai. Tuo keliu eina augštaičiai, žemaičiai, zanavykai ir dzūkai.

Vasario 16 d. nustatytu nepriklausomybės keliu per kovas, aukas, pasišventimą ir kančias — žengia, parpuldama ir vėl pakildama, lietuvių tauta; eina į laisvę ir pergalę....

Lietuvos dukros

D. L. Kunigaikštienės Birutės dr-jos veikla seniau ir dabar

JANINA NARUTAVIČIENĖ, Miami, Fla.

D. L. Kunigaikštienės Birutės d-ja buvo įsteigta 1925 m. Kaune. Ji išsivystė iš "Kariams Ligoniams ir Invalidams Globoti Moterų komiteto", nors trumpai, tačiau labai sėkmingai veikusio, kurį sudarė karo gydytojų žmonos, paragintos Karo sanatorijos viršininko gyd. gen. V. Nagevičiaus.

Kas nežinojo gražiųjų "Ramovės" rūmų Kaune? Puiki salė, turtinga biblioteka, Vytauto Didžiojo seklyčia su didžiųjų Lietuvos kunigaikščių portretais, keliančiais mūsų didingą praeitį. Šiose patalpose buvo ir birutininkėms skirtas jaukus kambarys ir jų veikla, šalia savo vyrų, gražiai klestėjo per visą nepriklausomybės laikotarpį.

Palaikė kultūrines tradicijas

Jos vienos pirmųjų iškėlė tradiciją per tautos ir valstybės šventes pasipuošti tautiniais rūbais, uoliai puoselėjo gražiąsias lietuvės moters būdo ypatybes. Iš tų laikų, be didelio ir plataus masto šelpimo darbų, jos varė plačią vagą ir kultūrinėje srityje: ruošė iš įvairių sričių specialistų įdomias paskaitas, rengė literatūros vakarus, koncertus. Suorganizavo po tris mėnesius samaritiečių kursus, su praktika Karo ligoninėje. Nemažas skaičius birutininkių įsigijo sesers-samaritietės patyrimą. Surinko aukų apie 11.000 litų (kurių iš banko pasigrobė raudonieji okupantai) D. L. Kunigaikštienės Birutės, savo patronės, paminklui Palangoje pastatyti. Beveik kiekvienas skyrius, o jų būta iš viso 22, turėjo gražiai įrengtą vaikų darželį, pagal Montessori ir Frebelio, garsių pedagogų, reikalavimus.

Atsikūrė tremtyje

Tačiau ir sunkioje išeivijoje birutininkės nepasimetė. Jos neverkšleno dėl gražių praeities atsiminimų, bet, nenuleisdamos rankų, ėmė iš naujo kurtis. Chicagoje atsikūrusios birutininkės prisitaikė prie kietų emigrantinių gyvenimo sąlygų. Jos dabar yra Amerikos Lietuvių bendruomenės organizuotas dalinys, einantis prie atstatymo demokratiškos nepriklausomos Lietuvos. Jos palaiko savo narių tarpe lietuviškas tradicijas, propaguoja tautinius rūbus, tautinę kultūrą, meną.

Įsteigė Sibiro fondą

Jos motiniškai rūpinasi ištremtais kariais ir jų šeimomis Sibire ir likusiais tėvynėje. Tam tikslui prieš trejetą metų įsteigė Sibiro fondą. Duosnia ranka aukoja lietuvių kultūros reikalams: Vasario 16 gimnazijai, Kultūros fondui, žurnalams "Kariui" ir "Lituanus", Studentų fondui, Akad. Skautų s-gai, Vargo mokyklai, skiria lėšų sporto premijoms ir daugeliui kitų reikalų. Ypač stambiomis sumomis parėmusios laisvės kovų invalidus ir karius, laisvės kovotojus ir jų šeimas Vokietijoje. Jos pamažu įsitraukia į šviesias ir kartu sunkias "knygnešių" pareigas, apsiimdamos platinti vaikų literatūrą. Sveikintinos iniciatyvos ir didelį aktyvumą rodo ilgametė Chicagos birutiečių pirmininkė energingoji Sofija Oželienė.

Dvi jaunosios kultūrininkės

Irena Lozaitytė ir Agnė Jasaitytė (nuo pereito šeštadienio-Kižienė), Chicagos ateitininkų šokių mokytojos.

LIETUVIŲ TAUTOS ATEITIS MOTERS RANKOSE

Z. JUŠKEVIČIENĖ, Cicero, Ill.

Lietuvos nepriklausomybės jubilėjinių metų proga Vasario 9 d. Jaunimo centre buvo pagerbta lietuvė moteris, nusipelniusi tėvynei.

Šią puikią mintį pateikė ir moteris, be politinių pažiūrų skirtumo, sukvietė Chicagos vyr. giedrininkės, vadovaujamos E. Vilimaitės.

Lietuvė verta būti laisva

Susirinko gražus būrys — apie 80 moterų. Programa buvo pradėta malda. O. Krikščiūnienė pakvietė susirinkusias atsistojimu pagerbti lietuvę moterį, nusipelniusią tautos nepriklausomybės kovose, atstatant valstybę, mirusias ir kenčiančias už Lietuvos laisvę.

J. Daužvardienė į susirinkusias prabilo seseriško jausmo kalba. Ji mintimis nusivedė visas paviešėti į jos lankytą nepriklausomą Lietuvą... Pasakė: "Nežiūrint į tai, kad aš gimiau ne Lietuvoje, bet esu, pilna žodžio prasme, lietuvė. Lietuviškame gyvenime reiškiuosi nuo 6 metų amžiaus. Meilę Lietuvai įdiegė tėveliai — mamytė. Ir todėl galiu drąsiai tvirtinti, **kad mūsų tautos likimas priklauso nuo moters — motinos.** Šį teigimą patvirtina ir praeities motina, prie ratelio, suvaidinusi didžiulį tautinį, politinį vaidmenį. Ir šiandieną gaunamos iš Sibiro žinios, kur moteris be tautinių pareigų, slapta atlieka ir kunigo pareigas, ji: krikštija, vadovauja sutuoktuvių ir laidojimo apeigoms. **Lietuvė moteris nori ir verta būti laisva!"**

Palikta šalis

Solistė Iz. Motiekaitienė padainavo keletą dainelių: "Mano protėvių žemė", B. Budriūno ir "Palikta šalis", L. Šimučio. Bisui dar padainavo A. Kačanausko "Gedumas".

Solistės dainos garsuos mūsų tauta verkė, dejavo, mylėjo ir džiaugės.

Klaipėdietės dukrelės sugebėjimai

Mažametė 8-10 metukų mergytė R. Lampsaitytė aiškia tarsena ir puikia dikcija padeklamavo ilgą Putino eilėraštį "Tėvų šalis". Gilios poeto mintys, pasakytos malonaus balselio, ilgai skambėjo visų ausyse: "Grįšim išbalę, bučiuosim žemę..." Susirinkusios, mergytės gražaus sugebėjimo nustebintos, iššaukė pasirodyti net jos mamytę. Tai buvo Klaipėdos krašto dukra. Už gražų dukrelės auklėjimą, ji buvo pasveikinta ir pagerbta ilgais plojimais.

Su plunksna dėl Lietuvos

St. Semėnienė savo žodyje apie lietuvę moterį spaudos darbe, pasakė: "Lietuvei moteriai yra atviras didžiulis frontas — spauda. Kaip spauda yra reikšmingas ir galingas ginklas — intelegentei moteriai netenka aiškinti". Ragino tremtines samtį pakeisti į plunksną.

Apžvelgusi lietuves moteris, pasirodžiusias spaudos darbe nuo spaudos draudimo laikų ir suminėjusi moterų leistus ir leidžiamus laikraščius, kaip pavyzdį sėkmingo darbo, nurodė Lietuvos nepriklausomybės metais leistą Kat. moterų mėnesinį žurnalą "Moteris", kurio kas mėnuo paskleisdavo po 15½ tūkst. egzempliorių! Kvietė visas moteris aktyviai reikštis spaudoje, ypač remti įvairių laikraščių moterų skyrius bei moterų žurnalą "Moteris", leidžiamą Kanadoje. Priminė mūsų dinamiškojo Tumo-Vaižganto pasakytus žodžius, kad kas rašo — nesensta. Ir pastebėjo, kad rašymas yra puiki smegenų gimnastika.

Grąžinkit man laukus gimtuosius

Tokiu pavadinimu artistiškai padeklamavo eilėraštį dramos aktorė O. Petravičiūtė-Pankienė.

Jaunųjų kanklininkių ansamblis, vadovaujamas A. Kirvaitytės, paskambino keletą liaudies dainelių. Jaunosios kanklininkės žavėjo visas savo muzikiniu sugebėjimu ir taisyklingais, puošniais savo tautiniais drabužėliais, — joms trūko tik rūtų darželio aplinkos...

Solistė Iz. Motekaitienė pabaigoje dar padainavo liaudies dainelę "Lakštingalos giesmė". Daina, it pačios lakštingalos balsu, ir nuskambėjo... Solistei akompanavo sūnus Manigirdas.

Tik Tau, Tėvyne!

Subuvimą užbaigė Lietuvos himnu. Programai vadovavo O. Kriščiūnienė.

Reikia pasakyti, kad tai buvo turiningas ir prasmingas moterų subuvimas. Chicagos lietuvės moterys be žodžių pasakė žiauraus priešo parklupdytai Lietuvai: "Dėl tavęs, Tėvyne, mes jungsimės be religinių, politinių, bei kitų pažiūrų skirtumo, kad Tu ir vėl būtum laisva, didi, kad Tavo dukros ir vėl galėtų grožėtis Baltijos jūra, didžiuotis Klaipėdos uostu ir nuoširdžiai, nekliudomai melstis Aušros Vartuose".

Tėvyne, tu visada gyva mūsų mintyse ir širdyse!

Susižiedavo LRKSA sekretoriaus duktė

Vinco T. ir Kotrynos Kvetkų duktė Elaine Marija šiomis dienomis susižiedavo su Jonu P. Mulcahy iš Brooklyn, N. Y., kuris yra baigęs šv. Jono kolegiją. Vestuvės numatomos gegužės mėnesį. Vincas Kvetkas, kaip žinoma, yra ilgametis Lietuvių R. K. Susivienijimo Amerikoje sekretorius, Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos narys ir veiklus JAV politikos gyvenime. Simpatingoji Elaine yra gražiai išauklėta ir gerai išmokslinta, veikli savosios parapijos mergaičių draugijų ir bažnytinio choro narė. Taip pat yra ir LRKSA narė.

Ona Aleliūnienė

ŽIEMOS SAPNAI

Jau skrajoja sniegas smulkus.
Jis vilioja vaikų pulkus.
Pilką žemę šaltis kausto.
Tiesia ledo tinklą austą.

Kai snieguolės pasišvaistė,
Jos išaudė baltą skraistę,
Pilką žemę ja apsupo.
Užkariauta žiemos ūpo.

Visagaliui su padėka,
Aš aukoju visą spėką.
Už gėlyčių baltus žiedus
Sielos gelmei himnus giedu.

Balti pūkai jau iškrito.
Saulė šypsos iš pat ryto.
Plieno šaltis žemę kausto.
Tiesia ledo tinklą austą.

Vienerių metukų

Monaco princesė Grace su princese Caroline, fotografuojama vienerių metukų gimtadienio proga. Princo Reiner duktė gimė 1957 m. saus. 23

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ **Gėlių paroda** įvyks nuo kovo 21 d. iki 31 d. Navy Pier. Rengia Illinois Daržininkystės klubas. Dalyvauja ne tik moterys, bet ir vyrai. Per dvidešimt įvairių valstybių konsulų žmonos sutiko dalyvauti parodoje, gėlėmis papuošiant stalus, įrengiant darželius ar pan. Lietuvą atstovaus mūsų nuolatinė ambasadorė Juzė Daužvardienė, Lietuvos konsulo Chicagoje žmona. Ji žada paruošti lietuvišką stalą su namine austa staltiese, lietuviškomis gėlėmis, lietuviško meno keramika ir t.t. (šiuos visus eksponatus ji turi pati surinkusi). Britų konsulo žmona žada parodyti Britanijos daržą. Pietų Amerikos — įrengs "patio" (gėlių kiemas vidury namų). Švedų — pasninkinį stalą, išpuoštą dažytomis plunksnomis, kurias švedų konsulas parveš iš Švedijos. Kostarikos konsulo žmona pažadėjo išstatyti ve žimėlį, į kurį bus supilta žalių kavos pupelių ir orchidejų, atvežtų iš Kostarikos. Graikijos stalas bus papuoštas klasikiniu stiliumi — miniatiūrinėmis kolonomis. Netgi bus Jugoslavijos stalas, paruoštas motinos dienai. Ant stalo, toje vietoje, kur sėdi motina, papuošimui dedamas vainikas, o jo vidury — lėkštė.

★ **Frances Deltuvaitė-Hardy,** kurios nuotrauką buvome įdėję pereitame moterų skyriuje, gavo laišką iš Washingtono, D. C., Baltųjų rūmų, nuo prezidento asistento Sherman Adams. Minimoji lietuvaitė yra padavėja Ambassador West viešbutyje ir ji patarnavo prezidentui Eisenhoweriui ir jo žmonai per jų paskutinįjį atsilankymą Chicagoje, respublikonų suruoštoje vakarienėje. To laiško gavimas taip pradžiugino augščiau minimo viešbučio vyriausią vedėją Max Blouet, kad jis jį įrėmavo ir įteikė F. Hardy to viešbučio pastangomis suruoštose iškilmėse, dalyvaujant visam viešbučio personalui. F. Deltuvaitės-Hardy nuotrauka su plačiu aprašymu buvo įdėta amerikietiškoje spaudoje — Chicagos "Sun-Times".

★ **K. Katkevičienė,** A.L.R.K. Moterų sąjungos 124 kuopos pirmininkė, suorganizavo visą ciklą paskaitų. Ligi šiol dr. J. Adomavičius skaitė keletą paskaitų duota daugiau pedagoginių pasmedicinos srityje, dabar gi bus kaitų.

★ **Irena Vytauskaitė,** Chicagos Marijos Augšt. mokyklos mokinė ir S. Velbasio šokio studijos mokinė, pereitą savaitę buvo išrinkta karalaite ir dalyvavo madų parodoje Palmer House viešbutyje, Chicagoje. Apie 700 mokinių bei studenčių modelių dalyvavo konkurse laimėti tą titulą. Daugiau, kaip 3,000 mokinių iš katalikų augšt. mokyklų dalyvavo madų parodoje, kuri buvo demonstruojama per tris kartus. Parodos tikslas buvo popularinti jaunuolėms ne tik gražias, bet ir **kuklias** bei **padorias** madas.

★ **Chicagos Lietuvių Moterų klubas** vasario 19 d., pereitą trečiadienį, Del Prado viešbutyje turėjo iškilmingą Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 40 metų sukakties minėjimą.

Pagrindinė kalbėtoja buvo Juzė Daužvardienė. Dainavo Aldona Barcus-Engle, Sofijos Barcus duktė. Šeimininkavo Helen Kal, J. Ott, Genovaitė Giedraitienė ir Aldona Barcus-Engle.

★ **Elžbieta Samienė,** žinoma visuomenės veikėja, gyvenanti Bridgeporto rajone, Chicagoje atostogavusi ilgą laiką Californijoje ir lankiusi savo vaikus, grįžo į namus labai patenkinta savo kelione.

★ **Agnė Jasaitytė,** jauna, bet labai aktyvi visuomenės veikėja, pereitą šeštadienį, vasario 15 d., susituokė su dr. Kižiu Šv. Panelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke, Chicagoje.

★ **Alice Stephens** ansamblis giedojo per mišias pereitą sekmadienį vasario 16 d. Šv. Panelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke, Chicagoje.

Lanko tėvą

Sarah Churchill, duktė buv. Britanijos ministerio pirmininko, išlipa iš lėktuvo Paryžiuje, atskridusi iš New Yorko. Sakoma, kad Sarah sukėlė sceną New Yorko Idlewild aerodrome, prieš ilipdama į lėktuvą, ir keleiviai, kurie skrido su ja kartu, skundėsi, kad ji per visą naktį transatlantinio skridimo metu neleido niekam užmigti dainuodama bei deklamuodama. Sarah skrido į Rivierą aplankyti savo garsų tėvą.